

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มิถุนายน 2555

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปฏิญานิพนธ์
ของ
บุษกร เขียวมัน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
มิถุนายน 2555

บุษกร เขียวมัน. (2555). **ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปริญญาโท ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.เทอดศักดิ์ไม้เท้าทอง, รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา.

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 597 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดระดับความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การคำนวณค่าสถิติ t-test แบบ Independent และค่าสถิติ F-test ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมและรายด้านในระดับสูง ซึ่งข้อที่นิสิตมีจิตสาธารณะในระดับสูงมาก มี 3 ข้อ คือ นิสิต(ไม่)ขีดเขียนข้อความหรือวาดรูปลงบนโต๊ะอ่านหนังสือ และจุดบริการต่างๆ ในห้องสมุด เมื่อนิสิตใช้ทางเดินขึ้นลงบันไดระหว่างห้องอ่านแต่ละชั้น นิสิตมักจะ(ไม่)เปิดประตูทิ้งไว้ และนิสิตยืมหนังสือเล่มที่ต้องการ ก่อหน้าหนังสือออกจากห้องสมุด ส่วนข้อที่นิสิตมีจิตสาธารณะในระดับต่ำ คือ เมื่อนิสิตพบเห็นเก้าอี้บางตัวในห้องสมุดอยู่ในสภาพที่ชำรุด นิสิตจะแจ้งแก่บุคลากรห้องสมุด ซึ่งจิตสาธารณะข้อนี้มีความแตกต่างในความคิดเห็นของนิสิตค่อนข้างมาก

2. เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิต จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงมีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตเพศชาย

3. เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิต จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี พบว่า นิสิตที่มีชั้นปีต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 มีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ส่วนรายด้าน พบว่า นิสิตมีจิตสาธารณะในด้านการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุดและด้านการถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 4 มีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 และนิสิตชั้นปีที่ 3 มีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1

4. เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิต จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นิสิตที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

PUBLIC MINDEDNESS IN USING LIBRARY OF THE UNDERGRADUATE STUDENTS,
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

June 2555

BUTSAKON KAEWMUN. 2012). **Public Mindedness in Using Library of the**

Undergraduate Students, Srinakharinwirot University. Master's Project, M.A. (Library and Information Science). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr., Mr. Therdsak Maitaouthong, Assoc. Prof. Pawa Panmekha.

This research is aimed to study and compare public mindedness in using library of the undergraduate students, Srinakharinwirot University by classifying the alteration of gender, class level and group of subject branch. Sample groups used in this study are 597 undergraduate students from the first up to the fourth year. Instrument used for data collection is the form for measuring level of public mindedness in using library. Statistics used in data analysis are percentage, average, standard deviation and assumption test using t-test statistic value independent evaluation and F-test statistic value. The analysis results were found that:

1. Undergraduate students have high mutual and sectional public mindedness in using library. There are 3 very high points on their public mindedness in using library; undergraduate students (do not) write text nor draw picture on reading table and other service points in the library, they (do not) leave open doors when they walk up or down stairs between each reading floor and they would borrow books they need prior to taking them out of the library. But the low level of undergraduate students on public mindedness in using library is when in when they find some damaged chairs they would notify the library official. This public mindedness is rather different among undergraduate students.

2. Comparing public mindedness in using library classifying by gender alteration, it was found that different gender students have different public mindedness in both mutual and sectional levels. The significant statistic difference is at .05 which indicated female students have higher public mindedness than male students.

3. Comparing public mindedness in using library classifying by alteration of class level, it was found that students in different class levels have significant statistic difference at .05 which indicates that students in the third and fourth years have higher public mindedness than those in the first year. For the sectional level, it was found that public mindedness in using public utilities in the library has significant statistic difference at .05 level which indicates that fourth year students have higher public mindedness than those in the first year and second year and third year students have higher public mindedness than those in the first year.

4. Comparing public mindedness in using library classifying by alteration of subject branches, it was found that there is no difference between students in different subject branches.

ปริญญาบัตร

เรื่อง

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

บุษกร เขียวมัน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ 8 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(อาจารย์จารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง)

(รองศาสตราจารย์ สุภาพร ภัทรนคร)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา)

(อาจารย์จารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.เทอดศักดิ์
ไม้เท้าทอง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา
กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ สุภาพร ภัทรนคร ประธานกรรมการสอบปาก
เปล่าและรองศาสตราจารย์ ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์ กรรมการสอบปากเปล่า ที่ให้คำปรึกษาและ
เสนอแนะสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตลอดจนเสียสละเวลาใน
การตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอย่างละเอียดจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งใจ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ อาจารย์พิมล เมฆสวัสดิ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมผู้ใช้และวิจัยการศึกษา สำนัก
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอาจารย์วิวิธญา วัฒนโธ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้
ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ ตลอดจนผู้อำนวยการ
สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกิจการหอพัก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ช่วยเหลือให้ความ
ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาบรรณรักษ์ศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ศิษย์ด้วยความรักและเมตตา คอยช่วยเหลือ
และให้กำลังใจในการวิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่บัวศรี บุญตาที่ยืนเคียงข้างให้ความรัก กำลังใจและสนับสนุนจน
ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่
บุพการีและบูรพาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน

บุษกร เขียวมัน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
จิตสาธารณะ.....	8
ความหมายของจิตสาธารณะ.....	8
ความสำคัญของความมีจิตสาธารณะ.....	10
คุณลักษณะของความมีจิตสาธารณะ.....	12
องค์ประกอบของจิตสาธารณะ.....	13
การวัดจิตสาธารณะ.....	16
ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างของบุคคล.....	17
เพศ.....	17
วัย.....	18
การศึกษา.....	18
อัตลักษณ์นิสิต มศว.....	16
อัตลักษณ์ของนิสิต มศว 9 ประการ.....	19
ค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต มศว.....	20
ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด.....	22
การใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด.....	23
การถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด.....	22
การเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด.....	25
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	26
การแบ่งส่วนราชการ.....	26
วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน.....	26
ข้อปฏิบัติในการใช้บริการ.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	27
งานวิจัยในประเทศ.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	35
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	52
สมมุติฐานการวิจัย.....	52
วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	54
อภิปรายผลการวิจัย.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก.....	66
ภาคผนวก ข.....	72
ภาคผนวก ค.....	78
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	82

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามคณะวิชา ระดับชั้นปี.....	35
2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา.....	41
3 ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม รายด้าน และรายข้อ.....	43
4 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม รายด้านและรายข้อ จำแนกตามเพศ	49
5 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี..... มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมรายด้านและรายข้อ จำแนกตามระดับชั้นปี	50
6 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมรายด้านและรายข้อ จำแนกตามกลุ่ม สาขาวิชา.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศไทยใต้แนวคิดทุนนิยม ตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา ไม่เพียงก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังส่งผลถึงค่านิยมของคนในสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีการให้ความสำคัญแก่ความสำเร็จทางวัตถุมากขึ้น การแข่งขันทางสังคมจึงพุ่งสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ ทำให้ผู้คนเห็นใจกันน้อยลงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมน้อยลงเป็นลำดับ

ภาวะดังกล่าวนำไปสู่การขาดหายของสิ่งที่เรียกว่า “จิตสาธารณะ” ซึ่งในภาษาไทยคำว่า “จิตสาธารณะ” เป็นศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นในทศวรรษที่ผ่านมา นอกจากจะเข้าใจว่าจิตสาธารณะแล้ว ยังมีคำอื่นๆ ที่ใช้ในความหมายนี้ด้วยเช่นกัน เช่น สำนักสาธารณะ, จิตสำนักสาธารณะ, จิตอาสา, จิตสำนักทางสังคม คำเหล่านี้มีที่มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Public Consciousness, Public Mind (นเรศวรวิชาการ NU Academic. 2553: ออนไลน์) ซึ่งคำทั้งหมดมีความหมายในทิศทางเดียวกัน คือ การที่คนในสังคมมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความเต็มใจที่จะทำประโยชน์เพื่อชุมชน ความเต็มใจที่จะแสดงบทบาทพลเมืองตัวอย่างจริงจังและขยันขันแข็ง ความเอาใจใส่ต่อสวัสดิภาพของผู้อื่น เหมือนกับเอาใจใส่ตนเอง หลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่เสียหายต่อสิ่งที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม และการเคารพสิทธิในการใช้สิ่งของส่วนรวม (ฉันทนา จันท์บรรจง; จิตสาธารณะ ใยศิลป์; และสุภาภรณ์ กิติรัตนานนท์. 2554: 76)

ด้วยเหตุนี้ “จิตสาธารณะ” จึงกลายเป็นประเด็นสำคัญระดับชาติที่รัฐบาลไทยให้ความสำคัญเสมอมา ดังจะเห็นได้จากการบรรจุคำว่า “จิตสาธารณะ” ในคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ พุทธศักราช 2554 สมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเป็นนายกรัฐมนตรีว่า “รอบคอบ รู้คิด มีจิต-สาธารณะ” (วันเด็กแห่งชาติ. 2554: ออนไลน์) และการทุ่มงบประมาณประชาสัมพันธ์ในเรื่องจิตสาธารณะดังจะสังเกตเห็นได้จากจำนวนป้ายข้อความเชิญชวนในลักษณะต่างๆ เช่น “งบประมาณมีจำกัด โปรดใช้อย่างประหยัด” “โปรดรักษาความสะอาด” “ห้ามสูบบุหรี่” “โปรดทำความสะอาดก่อนออกจากห้องน้ำ” “กรุณาอย่าทิ้งผ้าอนามัยลงโถส้วม” “ปิดเครื่องปรับอากาศก่อนออกจากห้อง” และ “ขึ้นลงชั้นเดียวโปรดใช้บันได” ที่สามารถพบเห็นได้ตามสถานที่ต่างๆ โดยทั่วไป

ถึงแม้ว่าในแต่ละปีรัฐบาลจะให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณเพื่อปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสาธารณะ แต่จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ระดับความมีจิตสาธารณะของประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์เท่าที่ควร ดังที่ สุชาติ จักรพิสุทธิ์ (2554: 22-23) ศึกษาพบว่า สมบัติสาธารณะ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ สวนสาธารณะ ห้องสมุดประชาชน สุขาสาธารณะ

สนามกีฬา ศาลาพักร้อนริมทาง มักอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือชำรุดเสียหาย เพราะผู้ใช้บริการขาดสำนึกในเรื่องการดูแลรักษาหรือการเป็นเจ้าของร่วม

ปัญหาการขาดจิตสาธารณะดังกล่าวนี้ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 6-7) เสนอว่า เป็นเรื่องที่ต้องปลูกฝังกันตั้งแต่วัยเด็กซึ่งเป็นวัยที่มีความไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมเป็นอย่างยิ่ง โดยยกกรณีศึกษาหนึ่งขึ้นมาเป็นข้อสังเกตว่า “ท่านจะอย่างไรเมื่อพาลูกเข้าห้องสมุดแล้วหยิบหนังสือในห้องสมุดมาอ่าน พอลูกอ่านเสร็จแล้วท่านจะบอกกับลูกอย่างไรระหว่าง “หนูอ่านหนังสือเสร็จแล้วต้องเก็บเข้าที่นะคะ คนอื่นจะได้หยิบไปอ่านต่อได้ ทั้งยังเป็น การช่วยเจ้าหน้าที่ด้วย เพราะนี่คือห้องสมุด ต้องช่วยกันรักษาสมบัติส่วนรวม มีคนมาใช้บริการเยอะ ต้องช่วยกันดูแลนะจ๊ะ” หรือเลือกที่จะบอกกับลูกว่า “ไม่เป็นไรไม่ต้องเก็บหรอกนะ ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์เท่านั้น” หากผู้ปกครองเลือกใช้วิธีแรกจะเป็นการชี้แนะให้ลูกแสดงออกถึงพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะในเชิงบวก ในทางกลับกันหากผู้ปกครองเลือกใช้วิธีที่สอง ซึ่งลูกอาจมีพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะในเชิงลบกับกรณีดังกล่าว ไม่ว่าผู้ปกครองจะแนะนำให้ลูกประพฤติอย่างไรก็ตาม สิ่งนั้นก็คือการปลูกฝังความมีจิตสาธารณะที่จะส่งผลต่อความคิด นิสัยใจคอและพฤติกรรมของเด็กต่อไปในอนาคตอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

นอกจากผู้ปกครองแล้ว โรงเรียนเป็นอีกสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญในการปลูกฝังเรื่องจิตสาธารณะให้กับเยาวชนของชาติ ในแวดวงการศึกษาจิตสาธารณะจึงเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของนักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการบรรจุเรื่อง “จิตสาธารณะ” ไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานที่ 1 ว่าด้วยคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ มุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียน รวมถึงการรู้จักรักชาติผลประโยชน์ของประเทศไทย ต่อมากระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สถานศึกษาต้องจัดชั่วโมงให้เด็กทำกิจกรรมสาธารณะรวม 165 ชั่วโมง ได้แก่ าระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องทำกิจกรรม 60 ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนต้น 45 ชั่วโมง และมัธยมศึกษาตอนปลาย 60 ชั่วโมง ทั้งนี้หวังให้นักเรียนได้ซึมซับสิ่งดีๆ จากการทำกิจกรรมและเป็นนิสัยติดตัวไปจนโต กระทั่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มีความสำคัญยิ่งในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับเยาวชน นโยบายการศึกษาในช่วงเวลานี้จึงเน้นเรื่องการสร้างจิตสำนึกทางจริยธรรมให้หนักแน่นเข้มแข็งยิ่งขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปิดโอกาส การส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตแสดงออกหรือมีส่วนในกิจกรรมเพื่อส่วนรวมหรือท้องถิ่น

กระบวนการพัฒนาคนควบคู่ไปกับปลูกฝังจิตสาธารณะในทางที่ถูกต้องและเหมาะสมอย่างต่อเนื่องในลักษณะนี้ยังคงเป็นนโยบายสำคัญในการให้การศึกษาทุกระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงอุดมศึกษาเรื่อยมา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตระหนักดีถึงบทบาทของสถาบันในฐานะ “ผู้จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา” ซึ่งเป็นห่วงสุดท้ายที่มีความสำคัญยิ่งในการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเยาวชน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงมีนโยบาย เพื่อเน้นถึงการปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้กับนิสิตของสถาบันอย่างจริงจัง โดยกำหนดให้บรรจุเรื่อง “จิตสำนึก” ไว้เป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ 9 ประการ ที่พึงมีของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ว่า “ไม่รู้ตลอดชีวิต คิดเป็นทำเป็น หนักเอาเบาสุ ฎักาลเทศะ เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะ สื่อสาร อ่อนน้อมถ่อมตน งามด้วยบุคลิก พร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์” (อัตลักษณ์นิสิต มศว. 2554: 45-46) พร้อมกันนั้นก็ได้ส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงออกหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่วนรวมหรือท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องโดยตลอด ด้วยความมุ่งหวังให้ความมีจิตสำนึกจะซึมซับอยู่ในตัวของนิสิตไปจนกระทั่งถึงวันที่สำเร็จการศึกษา สามารถเรียกตนเองว่า “บัณฑิต” ได้อย่างสมบูรณ์ และพร้อมที่จะก้าวออกจากรั้วมหาวิทยาลัยไปอย่างบุคคลคุณภาพที่มีความรู้คู่คุณธรรม

สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยหรือห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เป็นห้องสมุดที่จัดตั้งอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ให้บริการสารสนเทศแก่นิสิตนักศึกษาคณาจารย์และบุคลากรทุกระดับ เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินภารกิจหลักอันได้แก่ การสอนการวิจัย การบริการชุมชน และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนและภารกิจของสถาบัน (พวงผกา คงอุทัยกุล; และ เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง. 2548: 7) ดังนั้น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นองค์กรที่ให้บริการทางวิชาการ โดยจัดอาคารห้องสมุดและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าใช้บริการ มีทรัพยากรห้องสมุดที่มีคุณค่าตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ และมีการจัดไว้อย่างเป็นระบบสะดวกในการค้นหาสิ่งที่ต้องการ และมีบุคลากรที่เหมาะสมในวิชาชีพห้องสมุด เพื่อทำหน้าที่ให้บริการผู้ใช้ด้วยความมั่นใจและอย่างกระตือรือร้น (ผกาพรรณ เจียมเจริญ. 2532: 46)

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแหล่งวิชาการที่สำคัญ รวมความรู้ทุกประเภท เพื่อช่วยให้นิสิตรู้จักพัฒนาความรู้ความคิด รวมทั้งห้องสมุดยังเป็นศูนย์กลางในการบริการข่าวสาร ข้อมูลความรู้ต่างๆ แก่ชุมชนในมหาวิทยาลัย และเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญาของชาติ โดยเน้นสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยมีบริการต่างๆ มากมาย เพราะห้องสมุดเป็นหน่วยงานสายสนับสนุน ช่วยอำนวยความสะดวกให้การศึกษาค้นคว้าวิจัยเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษา ห้องสมุดจึงเป็นสาธารณสมบัติของสถาบันที่นิสิตสามารถเข้าใช้บริการได้อย่างเสรีและเท่าเทียมกัน เพื่อค้นคว้าข้อมูลประกอบการศึกษานับตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนกระทั่งจบการศึกษา พฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดจึงเป็นดัชนีชี้วัดที่ดีในการวัดระดับความมีจิตสำนึกของนิสิตมหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒต่อการใช้สาธารณสมบัติ ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีห้องสมุดที่อยู่ในสังกัดรวมทั้งสิ้น 3 แห่ง ประกอบด้วย สำนักหอสมุดกลาง, หอสมุด มศว องค์กรักษ์ และห้องสมุด

คณะแพทยศาสตร์ ซึ่งทั้ง 3 แห่ง เป็นสถานที่ที่นิสิตใช้บริการเพื่อศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม แต่ในบางครั้งนิสิตที่เข้าใช้บริการอาจพบกับปัญหาในการเข้าใช้ห้องสมุดที่แตกต่างกันไป จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาของ เฉลิมศักดิ์ ชูปวา (2534: บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาสำคัญในการใช้บริการห้องสมุดก็คือ การที่ผู้ใช้บริการไม่เก็บหนังสือที่ไม่ใช้หรืออ่านเสร็จแล้วให้เรียบร้อย แต่วางทิ้งไว้บนโต๊ะเป็นกองๆ แทนที่จะนำไปวางบนชั้นพักหนังสือ ทำให้ผู้ใช้บริการรายอื่นไม่สะดวกในการค้นคว้า และอีกปัญหาหนึ่งคือการส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นจากผู้ใช้บริการข้างเคียงบางราย ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ นิรมล ชุ่ม (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเพิ่มเติมจนพบว่าเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความเครียดในการใช้บริการห้องสมุด ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญประการหนึ่ง ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ อาจเป็นสาเหตุเบื้องต้นในการสร้างความเดือดร้อนให้กับสังคมผู้ใช้บริการ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วอาจส่งผลดีก็เป็นได้หากปัญหาดังกล่าวสามารถช่วยทำให้ตัวนิสิตเองตระหนักถึงพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดที่เคยปฏิบัติผ่านมาของตนเองในแต่ละครั้งนั้นมีความเหมาะสมแล้วหรือไม่

อย่างไรก็ตามการได้รับการปลูกฝังในวัยเด็กและประสบการณ์ส่วนตัวของนิสิตแต่ละคน ความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของบุคคลที่หลากหลายในเรื่องพื้นฐานทางสังคม ครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การสั่งสอนของผู้ปกครอง การเรียนรู้จากสถานศึกษาและการปลูกฝังในเรื่องของจิตสำนึกที่แตกต่างกันในช่วงวัยที่ผ่านมา ก็อาจเป็นตัวแปรสำคัญทำให้ระดับของจิตสำนึกของนิสิตแต่ละคนมีความแตกต่างกัน และอาจเบี่ยงเบนไปจากความคาดหวังของสถาบันได้ ผู้วิจัยจึงสนใจเลือกที่จะศึกษาถึงระดับความมีจิตสำนึกดังกล่าวผ่านพฤติกรรมในการใช้บริการห้องสมุดนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพราะนิสิตแต่ละคนผ่านการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาแล้ว รวมถึงย่อมได้รับการปลูกฝังในเรื่องจิตสำนึกมาอย่างต่อเนื่อง จะมีระดับความมีจิตสำนึกในการใช้สาธารณสมบัติส่วนรวมมากน้อยอย่างไร โดยผู้วิจัยเลือกใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 3 แห่ง เป็นตัวชี้วัดความมีจิตสำนึกของนิสิตในครั้งนี้ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาว่า ท่ามกลางความหลากหลายทางภูมิหลังของนิสิตแต่ละคน เมื่อนิสิตเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันนี้ นิสิตจะแสดงระดับของความมีจิตสำนึกร่วมกันอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความมีจิตสำนึกในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเปรียบเทียบความมีจิตสำนึกในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงระดับความมีจิตสาธารณะว่ามีมากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดแนวทางและวางนโยบายการดำเนินงานห้องสมุดใน ส่วนของการส่งเสริมและพัฒนาความมีจิตสาธารณะต่อการใช้ห้องสมุด และสามารถเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ตามความเหมาะสมกับห้องสมุดระดับอุดมศึกษาในสถาบัน- อุดมศึกษาอื่นๆ ได้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 15,209 คน (สรุปจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2554. 2554: 6)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สุ่มตัวอย่างมาจากประชากรข้างต้นให้ได้ไม่ต่ำกว่า 375 คน ตามที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามกลุ่มสาขาวิชา ระดับชั้นปี และเพศ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

1.1 เพศ แบ่งเป็น

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 ระดับชั้นปี แบ่งเป็น

1.2.1 ชั้นปีที่ 1

1.2.2 ชั้นปีที่ 2

1.2.3 ชั้นปีที่ 3

1.2.4 ชั้นปีที่ 4

1.3 กลุ่มสาขาวิชา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.3.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.3.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

1.3.3 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด** หมายถึง การที่ผู้ใช้ห้องสมุดมีพฤติกรรมการใช้และดูแลรักษาสาธารณสมบัติภายในห้องสมุดโดยถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เพื่อเป็นการเคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มผู้ใช้บริการห้องสมุดจากสิ่งต่างๆ รอบตัว ซึ่งถูกจัดไว้สำหรับให้บริการและช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการภายในห้องสมุด ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศ อาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกใช้บางรายการที่มีปริมาณการใช้อย่างยิ่ง สำหรับเป็นตัวแทนในการสร้างข้อคำถามวัดความมีจิตสาธารณะ โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีจิตสาธารณะในการใช้บริการห้องสมุด

2. **แบบวัดความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด** หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพิจารณาระดับความมีจิตสาธารณะของนิสิตในการใช้ห้องสมุด มีลักษณะเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการแสดงออกถึงพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะโดยครอบคลุมนิยามจิตสาธารณะทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ การใช้ของส่วนรวม การถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวม และการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม โดยให้นิสิตตอบว่าได้ปฏิบัติระดับใดในแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ทุกครั้ง (5) บ่อยครั้ง (4) บางครั้ง (3) นานๆ ครั้ง (2) และไม่เคยเลย (1)

3. **ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ** หมายถึง ห้องสมุดในสังกัดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งครอบคลุมห้องสมุดรวม 3 แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง, หอสมุด มศว องครักษ์ และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์

4. **นิสิต** หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

5. **ระดับชั้นปี** หมายถึง ระดับชั้นที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และองครักษ์ ปีการศึกษา 2554 ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า 4 ปี คือ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4

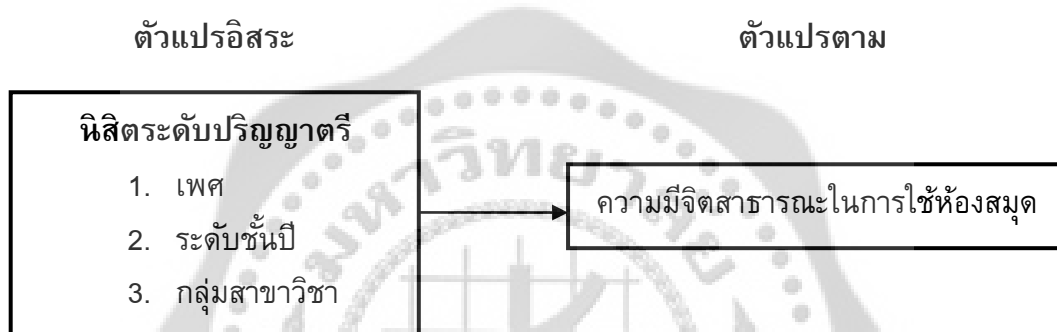
6. **กลุ่มสาขาวิชา** หมายถึง สาขาวิชาที่นิสิตศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยจัดกลุ่มตามคณะวิชาแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา ดังนี้

6.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ สาขาวิชาที่เปิดดำเนินการสอนอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

6.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ สาขาวิชาที่เปิดดำเนินการสอนอยู่ในคณะพลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะสหเวชศาสตร์

6.3 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาที่เปิดดำเนินการสอนอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตที่มีเพศต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน
2. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน
3. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. จิตสาธารณะ
 - 1.1 ความหมายของจิตสาธารณะ
 - 1.2 ความสำคัญของความมีจิตสาธารณะ
 - 1.3 คุณลักษณะของความมีจิตสาธารณะ
 - 1.4 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ
 - 1.5 การวัดจิตสาธารณะ
2. ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างของบุคคล
 - 2.1 เพศ
 - 2.2 วัย
 - 2.3 การศึกษา
3. อัตลักษณ์นิสิต มศว
 - 3.1 อัตลักษณ์ของนิสิต มศว 9 ประการ
 - 3.2 ค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต มศว
4. ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด
 - 4.1 การใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด
 - 4.2 การถือเป็นหน้าที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด
 - 4.3 การเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด
5. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 5.1 การแบ่งส่วนราชการ
 - 5.2 วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน
 - 5.3 ข้อปฏิบัติในการใช้บริการ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในประเทศ

จิตสาธารณะ

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีการใช้คำที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะหลายคำ ได้แก่ สำนัก-สาธารณะ จิตสำนักสาธารณะ จิตอาสา จิตสำนักทางสังคม จิตสำนักต่อสังคม จิตสำนักต่อส่วนรวม และจิตสำนักต่อสาธารณสมบัติ ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้คำว่า “จิตสาธารณะ” เพราะเป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด โดยการกำหนดความหมายของจิตสาธารณะมีผู้นิยามไว้ดังนี้

ความหมายของจิตสาธารณะ

ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ และคนอื่นๆ (2540) ได้ให้ความหมาย จิตสำนักสาธารณะ หรือ จิตสำนักต่อส่วนรวมไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่า หรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของหรือสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกันเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากความรู้สึกนึกคิด หรือพฤติกรรมกระทำที่แสดงออกมา

ชาย โพธิ์สิตา และคนอื่นๆ (2540: 14 -15) ใช้คำว่า จิตสำนักต่อสาธารณสมบัติ และให้ความหมายในเชิงพฤติกรรมไว้ว่า คือการใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือ การรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ซึ่งมีนัยสองประการได้แก่ 1) รับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณสมบัตินั้นๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติในวิสัยที่สามารถทำได้ 2) การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติของคนอื่นโดยการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกัน จะต้องไม่ยึดสาธารณสมบัตินั้นไว้เป็นของส่วนตัว และไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่น

งานวิจัยของ ชาย โพธิ์สิตา และคนอื่นๆ (2540: สรุปสาระสำคัญ) ได้วิจัยเรื่อง “จิตสำนักต่อสาธารณสมบัติ: ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร” ได้สรุปความเข้าใจของจิตสาธารณะสมบัติหรือจิตสาธารณะไว้เป็นสองระดับ คือระดับที่ 1 เป็นจิตสำนักแบบที่บุคคลไม่ต้องทำอะไรมาก เพียงแต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ทำลายสาธารณสมบัติที่ตนใช้ก็พอ ซึ่งเป็นการแสดงออกว่าบุคคลมีความเข้าใจว่าควรหรือไม่ควรปฏิบัติอย่างไรกับสาธารณสมบัติ และระดับที่ 2 เป็นระดับที่บุคคลกระทำการอันแสดงว่าเขามีความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติไม่ว่าจะได้ใช้หรือไม่ใช้สาธารณสมบัตินั้นก็ตาม เช่น การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาสาธารณสมบัติที่ชำรุดเสียหาย

มัลลิกา มติโก (2541: 5) ได้ให้ความหมายของจิตสำนักทางสังคมว่า เป็นการตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน จิตสาธารณะยังมีความหมายใกล้เคียงกับการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542: 1) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชาติ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 17) ได้ให้ความหมายของคำว่า จิตสาธารณะว่า หมายถึง ความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือ

สังคม พยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจังและมองโลกหรือสังคม ในแง่ดีบนพื้นฐานของความ เป็นจริง

หุททัย อาจปรุ (2544 : 37) ให้ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะ คือ ความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม ต้องการเข้าไปแก้วิกฤติการณ์ โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนเอง สามารถร่วมแก้ไขปัญหานั้นได้และลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในสังคม

วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544 : 6) ให้ความหมายว่า จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง กระบวนการคิดและลักษณะของบุคคลที่มีการปฏิบัติโดยมีกระบวนการในระดับบุคคลไปสู่สาธารณะ มีความรักและรู้สึกเป็นเจ้าของสาธารณะ ต้องการที่จะทำประโยชน์มากกว่าที่จะรับจากสาธารณะ

สุพจน์ ทราญแก้ว (2546 : 49) ได้ให้ความหมายของจิตสำนึกต่อส่วนรวม หรือ จิตสำนึกสาธารณะว่าหมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของ หรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำที่แสดงออกมา

ลัดดาวลัย เกษมเนตร และคนอื่นๆ (2547 :1-3) ให้ความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้จักเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม และการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

2. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น

จากความหมายของจิตสาธารณะ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีส่วนที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ การมีจิตสำนึกร่วมกันในสาธารณสมบัติ ความรับผิดชอบต่อสังคม การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของจิตสาธารณะว่าหมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและความรู้สึกที่แสดงออกทางพฤติกรรมโดยปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคมและการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวม รวมถึงการรับรู้สิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่นควบคู่ไปกับหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการใช้สาธารณสมบัติที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของ หรือสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน

ความสำคัญของความมีจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกอบรมตั้งแต่วัยเด็กและจะพัฒนาไปเรื่อยๆ จนถึงวัยรุ่นจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จึงต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และนำเสนอเสริมเขาในสิ่งที่ถูกต้องที่ควรคอยชี้แนะและปลูกฝังจิตสาธารณะให้แก่เด็ก โดยมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความมีจิตสาธารณะไว้ดังนี้

วราพร ศรีสุพรรณ (2536 : 73-74) ได้กล่าวว่าจิตสำนึกเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของคนที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการสร้างจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมจะต้องสร้างทัศนคติใหม่ที่เราเห็นว่ามนุษย์ทุกคนเป็นผู้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน เป็นเจ้าของร่วมกัน มองเห็นสิทธิของผู้อื่นที่จะเกิดมาในยุคสมัยต่อไป ที่จะดำรงชีวิตอยู่โดยพึ่งพาทรัพยากรที่มีในวันนี้ รวมทั้งจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมยังต้องประกอบด้วยระบบการคิดหรือค่านิยมที่จะสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรด้วยระบบคุณค่าทางสังคมและคุณค่าของการดำรงชีวิตอยู่ ซึ่งระบบการคิดหรือค่านิยมนี้เรียกว่า คุณธรรมทางสิ่งแวดล้อม การสร้างจิตสำนึกดังกล่าวจะต้องอาศัยการศึกษาเป็นสำคัญที่จะสร้างทัศนคติและค่านิยมที่จะทำให้มนุษย์แสดงถึงความรับผิดชอบต่อธรรมชาติในระบบการศึกษาจึงต้องปรับตนเองโดยขยายความรู้ทางสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลเข้าใจธรรมชาติเข้าใจชีวิตจำกัดในการดำรงอยู่ของมนุษย์ ขยายประสบการณ์ทางสังคมให้แก่เยาวชน และเปิดโอกาสให้เกิดการคิดเพื่อแสวงหาคูณค่าของชีวิต เพื่อให้เยาวชนเกิดวุฒิภาวะในตนเอง เข้าใจสังคมและเพื่อนมนุษย์ และพัฒนาระบบการคิดที่มีคุณธรรมในตนเอง เพื่อเขาจะได้เป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกอย่างเต็มเปี่ยมที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อไป

สมพงษ์ สิงหะพล (2542 :16) กล่าวว่า จิตสำนึกเป็นความรู้สึกนึกคิดภายในบุคคล และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยการเรียนรู้ จิตสำนึกเมื่อเกิดขึ้นแล้วยากนักที่จะหยุดหรือหมดหายไป คนที่มีจิตสำนึกที่ดีจะประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับจิตสำนึกนั้น และใช้จิตสำนึกของตนเพื่อประโยชน์ต่อสิ่งต่างๆ ตามมา เช่น บุคคลที่มีจิตสำนึกด้านระเบียบวินัยจะไม่ขับรถผิดกฎจราจร บุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะจะไม่ขีดเขียนในสถานที่สาธารณะ เป็นต้น

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัตยจร (2543 : 22-29) กล่าวว่า การที่คนมาอยู่รวมกันเป็นสังคมย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน คนในสังคมซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป ถ้าคนในสังคมขาดจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งนอกจากจะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัวองค์กรแล้ว การขาดจิตสำนึกสาธารณะยังมีผลกระทบต่อชุมชน ระดับประเทศ และระดับโลก โดยผลกระทบต่อบุคคลทำให้เกิดปัญหา คือสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและสร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น ผลกระทบระดับครอบครัวทำให้เกิดปัญหา คือความสามัคคีในครอบครัวลดน้อยลง และการแก่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว ผลกระทบระดับองค์กรทำให้เกิดปัญหา คือการแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในองค์กร ความเห็นแก่ตัว แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น การเบียดเบียนสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติส่วนตัว และองค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง

วิรุณ ตั้งเจริญ (2547 : 2-3) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติหลายประการ คุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งคือ การมีจิตสำนึกสาธารณะ ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่เสียสละเพื่อผู้อื่น เพื่อสังคม เอาสังคมเป็นตัวตั้ง เสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังศรัทธา หรือแม้แต่การเสียสละในเชิงวัตถุระดับหนึ่ง ถ้าผู้บริหารขาดจิตสำนึกสาธารณะจนกลายเป็นคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนจะเกิดการเอาเปรียบองค์กร เห็นแก่ประโยชน์ของกลุ่มและพวกพ้อง องค์กรคงมีปัญห่อื่นๆ ตามมา ซึ่งความสำคัญของความมีจิตสาธารณะในแต่ละประเด็นมีดังนี้

1. ระดับชุมชน ทำให้เกิดปัญหา คือชุมชนอ่อนแอขาดการพัฒนา เพราะต่างคนต่างอยู่ สภาพชุมชนมีสภาพเช่นไรก็ยังคงเป็นเช่นนั้น ไม่เกิดการพัฒนาและยั่งยืนไปก็มีแต่เสื่อมทรุด อาชญากรรมในชุมชนอยู่ในระดับสูง ขาดศูนย์รวมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะคนในชุมชนมองปัญหาของตัวเองเป็นเรื่องใหญ่ และขาดคนอาสาสมัครพัฒนา เพราะกลัวเสียทรัพย์สินกลัวเสียเวลา หรือกลัวเป็นที่ครหาจากบุคคลอื่น

2. ระดับชาติ ถ้าบุคคลในชาติขาดจิตสำนึกสาธารณะจะทำให้เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้งและแก้ปัญหาไม่ได้ เกิดการเบียดเบียนทำลายทรัพยากรและสมบัติที่เป็นของส่วนรวม ประเทศชาติอยู่ในสภาพล้าหลัง เนื่องจากขาดพลังของคนในสังคม เมื่อผู้นำประเทศนำมาตรการใดออกมาใช้ ก็จะไม่ได้อะไรเพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก และเกิดการแก่งแย่งแข่งขัน เห็นแก่ประโยชน์กลุ่มของตนและพวกพ้อง เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน

3. ระดับโลก ถ้าบุคคลขาดจิตสำนึก จะทำให้เกิดการเอาเปรียบระหว่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาในระดับต่างๆ เกิดการสะสมอาวุธกันระหว่างประเทศ เพราะขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน กลัวประเทศอื่นจะโจมตี จึงต้องมีอาวุธที่รุนแรง มีอำนาจในการทำลายสูงไว้ในครอบครอง เพื่อข่มขู่ประเทศอื่น และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็มักมีแนวโน้มในการใช้ความรุนแรงของแสนยานุภาพทางการสงคราม ในการตัดสินปัญหาเกิดการกลั่นแกล้ง แก่งแย่งหรือครอบงำทางการค้าระหว่างประเทศ พยายามทุกวิถีทางเพื่อให้เกิดการได้เปรียบทางการค้า และเกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่างเชื้อชาติ ต่างเผ่าพันธุ์ หรือต่างท้องถิ่น มองชนชาติอื่น ๆ เผ่าพันธุ์อื่นว่ามีความเจริญหรือศักดิ์ศรีต่ำกว่าเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ของตนเอง ดูถูกหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อชาติอื่น

คุณลักษณะของความมีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะของความมีจิตสาธารณะในแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันอย่างแน่นอน ขึ้นอยู่กับสังคมและสภาพแวดล้อมรวมถึงระยะเวลาที่ได้รับการสั่งสมในเรื่องของความมีจิตสาธารณะ ดังนั้นเยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18-22 ปี ซึ่งได้รับการพัฒนาและปลูกฝัง เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะไว้ตั้งแต่ในวัยเด็ก เพื่อให้เขามีประสบการณ์ที่เพียงพอเป็นพื้นฐานที่สามารถนำไปพัฒนาตนเอง โดยในการปลูกฝังนั้นควรให้เด็กได้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ รวมทั้งมีการฝึกฝนและให้เด็กได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการกระทำที่เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างแท้จริงจนเกิดเป็นลักษณะนิสัยและควรทำให้

เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยและเกิดการพัฒนาตามลำดับสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538: 77) กล่าวถึงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมว่า เด็กช่วงแรกเกิดจนถึงก่อน 10 ขวบ เป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการรับการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมและวัฒนธรรมเป็นอย่างดี เพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อนที่ตัดง่าย” ฉะนั้น การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการทางร่างกาย และโดยเฉพาะเหมาะสมกับพัฒนาการทางจิตใจของเด็กจะเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ได้มาก

จากการศึกษาเอกสารพบว่า ยุทธนา วรธนบดีติกุล (2542: 181-183) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะว่าต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. การทุ่มเทและอุทิศตน มีความรับผิดชอบต่อสังคม บุคคลไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามสิทธิเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่นเพื่อพัฒนาสังคมด้วย อาทิ ถ้าต้องการให้ผู้แทนราษฎรมีความรับผิดชอบต่อความต้องการและประโยชน์ของประชาชน ประชาชนก็ต้องให้ความใส่ใจและติดตาม ไม่เพียงทำการหย่อนบัตรเลือกตั้งเท่านั้น ต้องเสียสละเวลาให้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเมืองระดับท้องถิ่นและในสถาบันต่างๆ

2. เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล จากกระแสปัจเจกชนนิยม ส่งผลให้คนในสังคมมีลักษณะปิดกั้นตนเอง ไม่ไว้วางใจผู้อื่น เลือกกบเฉพาะกลุ่มที่มีความเหมือนกัน ไม่สนใจการเมือง ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจของสังคมเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม เกิดข้อขัดแย้งการยุติข้อขัดแย้งโดยการฟังเสียงข้างมากไม่นำไปสู่ประโยชน์ของส่วนรวม ดังนั้น ผู้มีจิตสำนึกสาธารณะต้องเป็นพลเมืองในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์ทางการเมืองสมัยใหม่ มีความอดทน ตระหนักว่าการมีส่วนร่วมไม่ทำให้ได้อย่างที่ต้องการเสมอไป ต้องเคารพและยอมรับความแตกต่างที่หลากหลาย และหาวิธีอยู่ร่วมกับความขัดแย้ง โดยการแสวงหาทางออกร่วมกัน การจำแนกประเด็นปัญหา การใช้เหตุผลในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจ ต้องมีการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันให้มากที่สุด เพื่อหาข้อยุติ สร้างการเข้าร่วมรับรู้ ตัดสินใจ และผนึกกำลัง เพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย

3. คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม คนในสังคมต้องคำนึงถึงการเมืองในฐานะกิจการเพื่อส่วนรวมและเพื่อคุณธรรมมากขึ้น

4. การลงมือกระทำ การวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้สถานการณ์ดีขึ้นต้องลงมือทำ โดยเริ่มจากครอบครัวในการวางพื้นฐานให้การอบรมด้านจริยธรรมของพลเมือง สถาบันการศึกษาไม่เพียงเป็นสถานที่ฝึกทักษะและให้ความรู้ ต้องรับช่วงต่อในการสร้างค่านิยมที่เหมาะสมต่อจากครอบครัว รวมทั้งเครือข่ายสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนบ้านที่ทำงาน สโมสร สมาคมต่างๆ เชื่อมโยงบุคคลที่สนใจเรื่องของตนเข้าเป็นกลุ่มที่ใส่ใจผู้อื่น ช่วยดำรงรักษาประชาคม สังคม และกฎจริยธรรม รวมทั้งสถาบันที่มีอิทธิพลสูงต่อสังคม คือ สถาบันศาสนา และสื่อมวลชนนับว่ามีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างสังคมให้เข้มแข็ง

องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

องค์ประกอบของจิตสาธารณะมีการแบ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปดังนี้

ชาย โพธิ์สิตา และคนอื่นๆ (2540: 14) ศึกษาจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ: ศึกษากรณี กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่ม คือ กลุ่มทำงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือทำงานสำนักงาน กลุ่มที่ทำงานรับจ้าง งานค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว กลุ่มนักศึกษาที่สูงกว่ามัธยม กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้จัดองค์ประกอบของจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ 4 ด้าน คือ ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสาธารณสมบัติ ด้านภาพสะท้อนจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ ด้านมาตรการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ และด้านนโยบายและการบริหารจัดการ

หลวงวิเชียรแพทยาคม (2505) ได้กล่าวถึงความสำคัญกว่ามีองค์ประกอบดังนี้

1. ส่วนที่เป็นองค์ประกอบด้านความคิด (Cognition) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคิดที่เป็นส่วนของการรับรู้ หรือเกิดความสำนึกเป็นหลัก เช่น การรับรู้ (Perception) ความทรงจำ (Memory) ความมีเหตุผล (Reasoning) และการใช้ปัญญา (Intellect)
2. ส่วนที่เป็นองค์ประกอบด้านท่าทีความรู้สึก (Affection) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นสิ่งที่กระตุ้น “ความคิด” อีกต่อหนึ่ง เป็นส่วนของความรู้สึกทางใจของความสำนึกที่รวมเอาความรู้สึกของบุคคลในด้านบวกหรือด้านลบ
3. ส่วนที่เป็นองค์ประกอบทางด้านการปฏิบัติหรือการกระทำ (Psycho-Motor) เป็นองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดแนวโน้มในทางปฏิบัติหรือปฏิบัติการตอบสนองเมื่อมีสิ่งเร้าที่เหมาะสม ซึ่งส่วนนี้ต้องอาศัยความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Concept) เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นฐาน

เหตุทย์ อาจปรู (2544: 46) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการมีจิตสำนึกสาธารณะจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสรุปเป็นองค์ประกอบของจิตสำนึกสาธารณะที่ใช้ในการวิจัยด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม บุคคลเกิดการรับรู้ว่าสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอยู่ในภาวะไม่ปกติ ซึ่งมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติ เป็นภาวะที่จำเป็นต้องแก้ปัญหาให้อยู่ในภาวะปกติสุข
2. ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงการคิดจำแนกสาเหตุและกระบวนการ ทำให้เกิดปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ทำให้อยู่ในภาวะไม่ปกติ รวมถึงผลกระทบของปัญหาในด้านต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และร่วมกันพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นถึงสภาพปัญหา แนวทางป้องกันและแก้ไข
3. ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี การรวมกลุ่มของบุคคลในสังคม มีความหลากหลาย จึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นบนฐานแห่งความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคี

4. ด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการผลักดันเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง มั่นใจในความสามารถของตนในการที่จะช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กระตือรือร้นในการหาวิธี แนวทางและทรัพยากรในการแก้ปัญหา

5. ด้านการลงมือปฏิบัติ หรือร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ โดยการริเริ่มของตนเอง หรือเข้าร่วมในกลุ่มต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสังคมโดยการให้ทุนทรัพย์ การช่วยในการจัดกิจกรรมต่างๆ ช่วยเสนอความคิด แนวทางแก้ไขปัญหา หรือการกระทำอื่นๆ ที่กระทำแล้วมีผลทำให้เกิดการผลักดัน และการเคลื่อนไหวในทางพัฒนาสังคมตามความรู้ความสามารถของตน

6. ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม ต้องมีการประสานเพื่อดำเนินการตามแนวทางในการช่วยเหลือสังคม โดยการจัดตั้งกลุ่มชมรมช่วยเหลือสังคม และร่วมกันกับองค์กรของรัฐบาลและเอกชนในการกระทำเพื่อช่วยเหลือสังคม

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531: 117) ได้กล่าวถึงจิตสำนึกว่าเป็นมิติด้านหนึ่งของเจตคติ ซึ่งตามมิตินี้จะถูกมองว่า เจตคตินั้นอยู่ในสภาวะจิตสำนึกหรือจิตไร้สำนึก หรืออยู่ในสำนึกเพียงบางส่วนหรือไม่อย่างไร จึงอาจกล่าวได้ว่า จิตสำนึกเป็นส่วนหนึ่งของการรับรู้ทางจิตใจซึ่งเกิดขึ้นก่อนการเกิดพฤติกรรม โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การรู้ ความรู้สึกทางจิตใจ และพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของเจตคติที่มีอยู่ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่องของการรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่างๆ ว่ารู้สิ่งต่างๆ ดังกล่าวนั้นได้อย่างไร รู้ในทางที่ดีหรือไม่ดี ทางบวกหรือทางลบ ซึ่งจะก่อให้เกิดเจตคติขึ้น ถ้าเรารู้สิ่งหนึ่งในทางที่ดีเราก็จะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นในทางที่ดี และถ้ารู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางไม่ดี เราก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย ถ้าเราไม่รู้จักสิ่งใด เจตคติก็จะไม่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component or Feeling Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้นั้น และความรู้สึกนี้ทำให้เกิดเจตคติในทางใดทางหนึ่ง คือชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยาก

3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ (Action Tendency Component of Behavioral Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือ พร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือในทางทำลาย ขัดขวาง ต่อสู้

จากการศึกษาองค์ประกอบของจิตสำนึกสาธารณะในเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว พบว่า มีการศึกษาจิตสาธารณะในองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป จึงสรุปได้ว่าองค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะนั้น สามารถแบ่งองค์ประกอบของจิตสาธารณะออกเป็น 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด คือ

1. การใช้ หมายถึง การใช้ของส่วนรวม การรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติ ให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวม โดยวัดจากพฤติกรรมการแสดงออกดังนี้

- 1.1 การดูแลรักษา เมื่อใช้เสร็จแล้วมีการเก็บเข้าที่และรักษาให้คงอยู่ในสภาพดี
- 1.2 ลักษณะการใช้ รู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม

2. การถือเป็นที่หมาย ถึง หมายถึง การมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ โดยวัดจากพฤติกรรมการแสดงออกดังนี้

- 2.1 การทำตามหน้าที่เพื่อส่วนรวมและเคารพกฎระเบียบที่กำหนด
- 2.2 การรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม คอยสอดส่องดูแลสาธารณสมบัติของส่วนรวม

3. การเคารพสิทธิ หมายถึง การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวม โดยวัดจากพฤติกรรมการแสดงออกดังนี้

- 3.1 ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง
- 3.2 การแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

การวัดจิตสาธารณะ

วิธีการวัดทางจิตวิทยาในปัจจุบันมีวิธีการวัดหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การรายงานตนเอง การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม และการใช้แบบทดสอบ มีรายละเอียดดังนี้ (ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์ีย์. 2544: 22-30)

1. การสังเกต เป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่ใช้ได้ง่าย สะดวก และใช้กันมากในการศึกษาวิจัย เราสามารถควบคุมให้การสังเกตมีระบบและเป็นปรนัยได้ ถ้าผู้ศึกษาวิจัยใช้การสังเกตอย่างมีระบบและเป็นปรนัยแล้วจะทำให้เกิดประโยชน์หลายประการ เช่น ศึกษาพัฒนาการของบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคล และสาเหตุของพฤติกรรมเพื่อเข้าใจบุคคลได้ โดยประเภทของการสังเกตที่สำคัญสามารถแบ่งออกเป็น 2 เรื่อง คือ

1.1 การสังเกตตามสภาพธรรมชาติ แบ่งออกเป็น การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และการสังเกตอย่างมีวัตถุประสงค์โดยจะกำหนดวัตถุประสงค์ในการสังเกตว่าจะสังเกตพฤติกรรมอะไรบ้าง และจะสังเกตเฉพาะพฤติกรรมที่ต้องการเท่านั้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ พฤติกรรมทางกาย พฤติกรรมทางเชาวน์ปัญญา และพฤติกรรมทางอารมณ์และสังคม

1.2 สังเกตในห้องทดลอง เมื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งที่ยากแก่การสังเกตได้ในสภาพการณ์ธรรมดา จะต้องจัดสถานการณ์ในห้องทดลองโดยมีสถานการณ์เฉพาะที่ต้องการศึกษาร่วมกับสถานการณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วลองสังเกตพฤติกรรมทางกระจกทางเดียวโดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว

2. การรายงานตนเอง หรือการสังเกตตนเอง เป็นวิธีศึกษาพฤติกรรมภายในที่เป็นข้อมูลส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้สึก ทศนคติ ค่านิยมที่ถูกต้อง มักจะมีข้อจำกัดตรงที่มีอคติส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่าการสังเกตจากผู้อื่น แต่บุคคลสามารถฝึกฝนการสังเกตด้วยตนเองให้ถูกต้องและมีระบบยิ่งขึ้นได้ ทำให้บุคคลสามารถจำแนกสิ่งที่เขารู้สึก คิด หรือกระทำจากสิ่งที่เขาคควรจะรู้สึก คิดหรือกระทำแล้วรายงานด้วยตนเอง การรายงานตนเองนั้น จะมีแบบสังเกตที่เป็นลักษณะการเติมคำในช่องว่าง หรือมาตรฐานค่าที่บุคคลสามารถบันทึกได้ตามความเหมาะสม

3. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดพฤติกรรมที่ใช้กันมานานและเป็นวิธีประเมินบุคลิกภาพวิธีหนึ่ง การสัมภาษณ์เป็นการได้รับข้อมูลจากคำพูดของผู้รับการสัมภาษณ์ถึงการกระทำของตนเอง และทำให้ผู้สัมภาษณ์สังเกตเห็นกริยาท่าทางการเคลื่อนไหว คำพูดของผู้รับการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรจดบันทึกสิ่งเหล่านี้ไว้ด้วย การสัมภาษณ์มักจะใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่มีลึกซึ้ง เช่น ในการจ้าง การคัดเลือกและกลั่นกรอง ประเมินผลงาน และในการให้คำปรึกษา เป็นต้น

4. การใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินพฤติกรรมในโรงเรียน และสถานที่อื่นๆ ที่ต้องการให้ผู้ประเมินประเมินคุณค่าเป็นระดับที่ต่อเนื่องกัน สามารถใช้เก็บรวบรวมพฤติกรรมได้รวดเร็วและประหยัดกว่าการสังเกตและการสัมภาษณ์ และสามารถเก็บข้อมูลที่ละเอียดและค่าใช้จ่ายน้อย

5. การใช้แบบทดสอบ แบบทดสอบทางจิตวิทยามักเป็นแบบทดสอบความสามารถที่มีคำตอบถูกและผิด แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา ความถนัดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างของบุคคล

ความแตกต่างของบุคคลเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล โดยปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความมีจิตสำนึกในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

เพศ

เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน โดยธรรมชาติและสังคม กำหนดให้เพศชายและเพศหญิงมีลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน (อมรรัตน์ เนตรมุกดา. 2545: 66 ; รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง. 2543: 9) นอกเหนือจากสภาพทางกายภาพแล้ว การที่บุคคลมีความแตกต่างกันทางเพศ จึงส่งผลให้มีอุปนิสัยบางประการที่แตกต่างกันตามเพศ ด้วยเหตุนี้เองเพศจึงกลายเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความชัดเจนว่าโดยทั่วไปเพศชายจะมีความแข็งแรง มั่นคง และหยาบกระด้างกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงจะมีความอ่อนโยน ละเอียดอ่อน และเรียบร้อยกว่าเพศชาย รวมถึงความแตกต่างในด้านสถานภาพและบทบาททางสังคม ตลอดจนอิทธิพลของวัฒนธรรมในแต่ละสังคมยังกำหนดให้เพศชายและเพศหญิงเรียนรู้และประพฤติปฏิบัติตนตามบทบาทที่แตกต่างกัน (กาญจนา คำสุวรรณ; & นิตยา เสาร์มณี. 2524: 48; พิมลพรรณ เชื้อบางแก้ว. 2553: 35) ซึ่ง อมรรัตน์ เนตรมุกดา (2545: 66) กล่าวว่าสังคมตะวันออกถือว่าผู้ชายมีลักษณะเป็นผู้นำ มีลักษณะก้าวร้าว พึ่งตนเอง และตรงไปตรงมา เป็นผู้ปกป้องคุ้มครอง

และให้ความปลอดภัยแก่สตรี เด็ก และคนชรา เป็นผู้ที่ถูกกล่าวหาและเสียสละแก่ผู้อื่น ขณะที่คาดหมายให้ผู้หญิงเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและคุณธรรมสูง เป็นผู้ที่เชื่อฟังและโอนอ่อนผ่อนตามมากกว่าผู้ชาย

วัยหรืออายุ

วัยหรืออายุของบุคคลมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนลักษณะนิสัยตามการเจริญวัยของแต่ละบุคคล ดังนั้น ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิต โดยผ่านเหตุการณ์ทั้งดีและไม่ดีหลากหลาย เหตุการณ์ และได้รับผลจากการกระทำหรือการดำเนินชีวิตมาแล้วในสถานการณ์ต่างๆ จึงอาจมีการปรับเปลี่ยนลักษณะนิสัยใจคอ ที่เคยเป็นคนใจร้อนหุนหันพลันแล่นในวัยรุ่น กลายเป็นคนที่มีความสุขุมเยือกเย็นและใช้เหตุผลในการพิจารณาเรื่องราวต่างๆ มากขึ้น (พิมลพรรณ เชื้อบางแก้ว.

2553: 35) ซึ่งนักจิตวิทยาอเมริกันว่าความแตกต่างระหว่างวัย ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน ทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์ พัฒนาการทางด้านสังคมและ จิตใจ ความแตกต่างในด้านอายุนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงตามกฎธรรมชาติเพราะยิ่งคนมีอายุเพิ่มมากขึ้นย่อมสัมผัสประสบการณ์มากเป็นเงาตามตัว ซึ่งเกิดประโยชน์และโทษในการปรับตัวและแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตในสังคม อายุจึงเป็นองค์ประกอบที่เด่นชัดที่สุดในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพต่างกันในด้านความสุขุม รอบรู้ ความชำนาญ ความรับผิดชอบ ความสนใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำ เป็นต้น ซึ่งอายุของบุคคลแต่ละช่วงชีวิตจึงมีพัฒนาการของบุคลิกภาพแตกต่างกัน (กันยา สุวรรณแสง. 2533: 29) โดย อมรรัตน์ เนตรมุกดา (2545: 66) กล่าวว่า วัยหรืออายุที่ต่างกันนั้น เป็นสาเหตุที่ทำให้ความสนใจของคนเราต่างกัน เช่น วัยเด็กสนใจทำกิจกรรมที่สนุกสนานตามประสาเด็ก อีกทั้งไม่ชอบฟังเรื่องที่ซับซ้อนและยาวเกินไป วัยรุ่นส่วนใหญ่สนใจทำกิจกรรมที่เน้นความเพลิดเพลินสนุกสนานและเร้าอารมณ์ โดยจะเน้นในเรื่องการเรียน การกิน การคบหาเพื่อนต่างเพศ การเที่ยวท่องเที่ยวผจญภัย การแต่งกายตามสมัยนิยม การชมภาพยนตร์ การฟังวิทยุ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ และการเล่นอินเทอร์เน็ต วัยหนุ่มสาวสนใจเรื่องการสร้างครอบครัว และการมีบุตรสืบสกุล วัยผู้ใหญ่สนใจเรื่องความมั่นคงให้แก่ชีวิต การแสวงหาชื่อเสียงและเกียรติยศ ส่วนวัยชราสนใจเรื่องศาสนา ปรัชญาและเรื่องที่เป็นนามธรรมมากขึ้น เริ่มปลงกับชีวิต ใช้ชีวิตในบั้นปลายด้วยการให้คำแนะนำ อบรมสั่งสอนและถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่คนรุ่นหลัง เป็นต้น

การศึกษา

การศึกษาอบรมย่อมส่งผลต่อแนวความคิด ทศนคติส่วนตัว และอุปนิสัยใจคอของแต่ละคนให้แตกต่างกัน บุคคลที่ได้รับการฝึกฝนอบรมสั่งสอนมาเป็นอย่างดี ก็มักจะได้รับการฝึกหัดกิจกรรมยามาและขัดเกลาจนนิสัยใจคอให้ดีขึ้นกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาน้อย การศึกษามากหรือน้อย และในระดับการศึกษาที่ต่างกันทำให้คนเรามีบุคลิกภาพ ความคิด ทศนคติ การแสดงออก ความสนใจ และการใช้เหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป คนที่มีการศึกษาสูงมักใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ส่วนคนที่มีการศึกษาน้อยมักใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล รวมถึงการศึกษาย่อมส่งผลถึงความนิยมส่วนบุคคลที่ต่างกันออกไป เช่น แม่ค้าจะสนใจรายการเพลงลูกทุ่ง ส่วนผู้ที่ได้รับ

การศึกษาก็จะนิยมฟังเพลงอีกระดับหนึ่ง เช่น เพลงสากลหรือเพลงสุนทราภรณ์ (พิมลพรรณ เชื้อบางแก้ว. 2553:11) นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ พรชูลี อาชวอำรุง (2525: 249) ยังพบความแตกต่างในด้านการศึกษาของนิสิตที่เรียนแต่ละสาขาวิชาจะได้รับความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการเฉพาะด้านต่างกัน และความแตกต่างของประสบการณ์ทางวิชาการของแต่ละสาขาวิชาจะทำให้ นิสิตต่างสาขาวิชา มีบุคลิกภาพและความสนใจต่างกันด้วย ซึ่งตรงข้ามกับนิสิตในสาขาวิชาเดียวกัน จะมีความเหมือนกันมากขึ้นเมื่อศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้น

อัตลักษณ์นิสิต มศว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ให้ความสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นกับนิสิตทุกคน โดยในปี พ.ศ. 2549 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเริ่มกำหนดจุดมุ่งหมายและริเริ่มนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์ของนิสิตขึ้นอย่างจริงจัง ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเชื่อมั่นว่านิสิตและบัณฑิต มศว คือ อนาคตของประเทศ คือ เจ้าของสังคมเจ้าของโลกใบนี้ ในวันที่ข้างหน้าถ้ามหาวิทยาลัยสร้างนิสิตนักศึกษาที่ไร้คุณภาพ โลกและสังคมในอนาคตย่อมไร้คุณภาพด้วย ในทางกลับกันหากนิสิตนักศึกษามีความดีงาม โลกและสังคมย่อมดีงามด้วยคุณภาพและความดี นักศึกษาต้องหลอมรวมไว้ในทุกศาสตร์ ทุกคณะ สถาบัน สำนัก ทุกรายวิชา และทุกกิจกรรม อาจารย์ทุกคนต้องรับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ หากมหาวิทยาลัยผลิตคนเก่งวิชาออกไป แต่เห็นแก่ตัว สร้างปัญหา สร้างสังคมให้เลวร้าย มหาวิทยาลัยต้องรับผิดชอบต่อกระบวนการทางการศึกษาด้วย (อัตลักษณ์นิสิต มศว. 2554: 45-46)

อัตลักษณ์ของนิสิต มศว 9 ประการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในสังคม จึงได้กำหนดเป็นเป้าหมายและนโยบายที่ชัดเจน สำหรับมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนานิสิตควบคู่ไปพร้อมกับการปลูกฝังจิตสาธารณะในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมกับนิสิต มศว ทุกคน ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงเน้นเรื่อง “จิตสาธารณะ” ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของนิสิตที่พึงประสงค์ให้หนักแน่นยิ่งขึ้น โดยอัตลักษณ์ทั้ง 9 ประการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (อัตลักษณ์นิสิต มศว. 2554: 45-46)

1. ใฝ่รู้ตลอดชีวิต คือ การใฝ่รู้ทุกกลมหายใจเข้าออก ย่อมช่วยให้เราฉลาด รอบรู้ เป็นคนดี และปรับตัวได้
2. คิดเป็นทำเป็น คือ ช่วยให้เราคิด พูด และทำ เป็นสิ่งเดียวกัน ไม่ใช่ดีแต่พูด
3. หนักเอาเบาได้ คือ ชีวิตต้องทำงานหนัก รับผิดชอบ ทุมทะเลเสียสละ เราจะประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน
4. รู้กาลเทศะ คือ เป็นหนึ่งในวัฒนธรรมของความเป็นคนไทย กาละใด เทศะใด ที่เราควรกระทำ ควรพูด ควรแสดงออกอย่างเหมาะสม

5. เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ คือ “มศว คือผู้ให้ เราจึงภาคภูมิใจในความเป็น มศว” จาคะ ย่อมเป็นหนึ่งในปัจจัยของความเจริญงอกงามในชีวิต

6. มีทักษะสื่อสาร คือ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีศักยภาพในการถ่ายทอด ความรู้ความสามารถ

7. อ่อนน้อมถ่อมตน คือ อีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญยิ่งของ “ความเป็นไทย” รวงข้าวที่มี เมล็ดเต็มเต่งย่อมโน้มลงสู่ดิน รวงข้าวลีบย่อมชูคอสู่อ่างฟ้า

8. งามด้วยบุคลิก คือ บุคลิกภาพที่สง่างามทั้งร่างกาย พฤติกรรม จิตใจ ย่อมเป็น เสน่ห์และบอกความเป็นตัวตนของเรา

9. พร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ คือ พัฒนาสมองให้เต็มศักยภาพทั้งสองด้าน การรวนเวียนอยู่ในศาสตร์ของตนเองเท่านั้นย่อมอดตันทางปัญญา

จากอัตลักษณ์ทั้ง 9 ประการที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จะสังเกตได้ว่ามีทั้งอัตลักษณ์ที่ มุ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาบุคลิกลักษณะส่วนบุคคลและมุ่งเน้นลักษณะทางสังคม ซึ่งความมีจิต สาธารณะเป็นอัตลักษณ์ประการที่ 5 ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ความสำคัญในกระบวนการ พัฒนานิสิต เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่เปี่ยมด้วยจิตสำนึกสาธารณะ อย่างไรก็ตาม การพัฒนานิสิตให้มี คุณลักษณะดังกล่าว มหาวิทยาลัยจึงต้องมีกลไกในการสร้างอัตลักษณ์ โดยใช้โครงการค่าย เสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต มศว เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนานิสิตให้มีอัตลักษณ์ทั้ง 9 ประการ

ค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต มศว

โครงการค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต มศว มีที่มาสืบเนื่องมาจากมติการประชุมของ คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดว่า นิสิตของ มศว ควร มีอัตลักษณ์ของนิสิต มศว เมื่อใครได้รับนิสิตเข้าทำงานหรือมีการทำงานร่วมกับนิสิต มศว ก็ควรทราบ ว่า นี่คือ ลักษณะเฉพาะของนิสิต มศว แสดงออกมา อัตลักษณ์นิสิตที่คณะกรรมการบริหาร ยุทธศาสตร์อยากเห็นให้มีอยู่ในตัวนิสิต ได้แก่ ใฝ่รู้ตลอดชีวิต คิดเป็นทำเป็น หนักเอาเบาสุ ภูมิรู้กาลเทศะ เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะสื่อสาร อ่อนน้อมถ่อมตน งามด้วยบุคลิก พร้อมด้วย ศาสตร์และศิลป์ ทั้งหมด 9 ประการด้วยกัน ทำอย่างไรจะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ การเรียนในชั้น เรียนเพียงอย่างเดียวคงไม่สามารถพัฒนานิสิตให้เข้าสู่เป้าหมาย ดังนั้น การจัดกิจกรรมในรูปแบบ ต่างๆ ให้นิสิตได้เข้าสู่อัตลักษณ์ดังกล่าวให้ได้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นที่มาของกิจกรรม ต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยได้ใช้เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยจัดให้กับนิสิตชั้นปีที่ 1 และยังให้องค์กรนิสิต ได้ทราบและจัดกิจกรรมที่จะทำให้นิสิตเข้าสู่เป้าหมายนี้ให้ได้ด้วย (อัตลักษณ์นิสิต มศว. 2554: 5)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงริเริ่มให้มีการจัดค่ายให้นิสิตเข้าทำกิจกรรมร่วมกัน อยู่ร่วมกันในระยะเวลาหนึ่งที่ มศว องครักษ์ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตของมหาวิทยาลัย โดย ในปีการศึกษา 2549 เป็นต้นไป นิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกคน ทุกคณะ วิทยาลัยและสำนักวิชาการต้องเข้า ร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศต้อนรับนิสิตใหม่และโครงการค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัย-

ศรีนครินทรวิโรฒ เนื่องจากเป็นกิจกรรมบังคับตามหลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งโครงการค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิตเพื่อพัฒนาบัณฑิตในอุดมคติไทย ประจำปีการศึกษา 2549 เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาศักยภาพนิสิตตามยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพนิสิต เพื่อให้มีนิสิตมีอัตลักษณ์ครบทั้ง 9 ประการ ฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิตจึงได้จัดโครงการค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต มศว ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อพัฒนาศักยภาพนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เป็นผู้ที่มีอัตลักษณ์ครบทั้ง 9 ประการ 2) เพื่อสร้างความรัก ความสามัคคีในหมู่นิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ 3) เพื่อสร้างความรักความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจที่นิสิตมีต่อสถาบัน

สำหรับรูปแบบของกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิต เพื่อให้ครอบคลุมอัตลักษณ์นิสิตทั้ง 9 ประการ โดยกิจกรรมที่จัดจะแบ่งเป็นทางด้านกีฬา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และด้านวิชาการดังนี้

- 1) กิจกรรมบรรยายพิเศษเรื่อง “อัตลักษณ์นิสิต มศว กับการพัฒนาบัณฑิตในอุดมคติไทย” ซึ่งเป็นการบรรยายที่นิสิตไม่รู้สึกรู้ว่าถูกให้การอบรม เนื่องจากมีสาระ ความรู้ และความบันเทิง ผสมผสานกันอย่างลงตัว
- 2) กิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่ โดยทีมงานโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยสับเปลี่ยนหมุนเวียนเดินทางไปทำกิจกรรมวันละ 1 กลุ่ม รวม 3 วัน รูปแบบกิจกรรมจะเน้นให้นิสิตเกิดการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมความรักความสามัคคี ความมีระเบียบวินัยและการมีสัมมาคารวะ
- 3) กิจกรรมสวนสวย มศว งาม กิจกรรมห้องเรียนสิ่งแวดล้อม กิจกรรมปลูกต้นไม้สายสัมพันธ์ และกิจกรรม มศว สวยด้วยสองมือเรา เป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะโดยใช้นิสิตเป็นแบบอย่างที่ดีในการกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์
- 4) กิจกรรมห้องเรียนมารยาทไทย จัดอบรมบรรยายเชิงปฏิบัติการโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง
- 5) กิจกรรมห้องเรียนธรรมะบันเทิง รื่นเริงอย่างมีสติฯ วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับสาระ ประสพการณ์ แก่นแท้ของการเป็นคนดีและแลกเปลี่ยนทัศนคติกับนิสิตเกี่ยวกับการทำความดี
- 6) กิจกรรมห้องเรียนคิดเป็น - ทำเป็น วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับสาระ ประสพการณ์ แก่นแท้ของการเป็นคนดีและแลกเปลี่ยนทัศนคติกับนิสิตเกี่ยวกับการทำความดี
- 7) กิจกรรมคนดีศรีสังคม แบ่งนิสิตเป็นกลุ่มจำนวน 8 กลุ่ม มีอาจารย์เป็นวิทยากรประจำกลุ่ม ร่วมอภิปรายร่วมกัน วิเคราะห์จริยธรรมที่ตึงงามเกี่ยวกับความดีที่นายกอง และนำเอาเป็นแบบอย่าง จากสารคดี วีดีทัศน์ ประวัติบุคคลสำคัญที่สังคมยอมรับว่าเป็นคนดี
- 8) กิจกรรมห้องเรียนอุดมการณ์ประชาธิปไตย เป็นการจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะและปลูกฝังค่านิยมทางความคิด ทัศนคติเกี่ยวกับสังคมในลักษณะของการส่งเสริมอุดมการณ์ที่สอดคล้องกับระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยตามหลักสิทธิ

เสรีภาพและความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชนโดยใช้งานศิลปะและกลไกเป็นสื่อกลางและใช้ในการดำเนินงาน

9) กิจกรรมห้องเรียนบุคลิกภาพ เป็นการอบรมบรรยายพิเศษโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับทักษะ การพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีสำหรับนิสิต มีการอภิปรายสรุปความคิดร่วมกันระหว่างนิสิต เกี่ยวกับบุคลิกภาพผู้นำนิสิตในอุดมคติไทย

10) กิจกรรมการบรรยายพิเศษโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการน้อมนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงและประกวดแนวความคิดการปฏิบัติตนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

11) กิจกรรมคืนวันอำลาห้องใหม่ เป็นการจัดเวทีการแสดงมีการแสดงทางวัฒนธรรมที่อัญเชิญบทเพลงพระราชนิพนธ์มาประกอบการแสดงบนเวที มีการแสดงดนตรีสากล มีการประกวดความคิดสร้างสรรค์ด้านการจัดการแสดงของนิสิต นิสิตแต่ละกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็นบนเวที สรุปสาระที่ได้รับประโยชน์ มิตรภาพ ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ตั้งแต่วันแรกจนวันสุดท้าย มีการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานเพื่อส่วนรวมในรั้วมหาวิทยาลัยของอดีตผู้นำองค์กรนิสิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นสถานที่สาธารณะที่เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้าใช้ได้อย่างเสรีทั้งบุคคลภายในและบุคคลภายนอก ซึ่งผู้เข้าใช้บริการแต่ละคนต่างก็มีความหลากหลายทางด้านลักษณะนิสัย ส่วนตัวตามสภาพแวดล้อมที่ถูกปลูกฝังมา อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าผู้เข้าใช้บริการจะมีความแตกต่างกันเพียงใด เมื่อมีโอกาสหรือมีความจำเป็นในการใช้สถานที่หรือสาธารณสมบัติซึ่งในที่นี้ หมายถึง ห้องสมุด ผู้ใช้บริการควรที่จะต้องใช้ห้องสมุดอย่างมีจิตสาธารณะ เพื่อช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติต่างๆ ที่ห้องสมุดจัดเตรียมไว้สำหรับให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรสารสนเทศ อาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์ เพื่อให้มีอายุการใช้งานได้อย่างยาวนาน สำหรับประเด็นในการบ่งชี้ถึงจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

การใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด

การใช้ของส่วนรวม หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนิสิตในการใช้ของส่วนรวม การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อสมบัติของส่วนรวมในห้องสมุด การรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติภายในห้องสมุด ให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวม โดยวัดจากพฤติกรรมการแสดงออก 2 ประเด็น ได้แก่ การดูแลรักษา เมื่อใช้เสร็จแล้วมีการเก็บเข้าที่และรักษาให้คงอยู่ในสภาพดี และลักษณะการใช้ รู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ 1) การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในห้องสมุด คือ เมื่อมีการใช้แล้ว มีการเก็บรักษา ใช้แล้วเก็บเข้าที่เดิม การไม่ทิ้งเศษขยะในห้องสมุดและบริเวณห้องสมุด ไม่ขีดเขียนหรือทำลายวัสดุและอุปกรณ์ในห้องสมุด

เพื่อให้ของส่วนรวมอยู่ในสภาพดี เป็นต้น และ 2) ลักษณะของการใช้ของส่วนรวม คือ การใช้ของส่วนรวมในห้องสมุดอย่างประหยัด ใช้อย่างทะนุถนอม ใช้อย่างระมัดระวัง เพื่อให้ของส่วนรวมมีความคงทนใช้ได้ยาวนาน เช่น การเปิดอ่านหนังสือเบาๆ การปิดไฟและพัดลมก่อนออกจากห้องน้ำ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เบาๆ เป็นต้น สำหรับงานวิจัยที่นำเสนอผลเกี่ยวกับประเด็นการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด ได้แก่ ห้องน้ำในห้องสมุดสกปรก แม้ในปัจจุบันห้องน้ำเพิ่งได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมใหม่ก็ยังคงสกปรกและไม่สะอาด และแม้จะมีเจ้าหน้าที่สำหรับทำความสะอาดห้องน้ำโดยเฉพาะแล้วก็ตาม

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้บริการโดยภาพรวม ผู้วิจัยพบประเด็นที่สนใจศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติต่อการใช้อาคารสถานที่ ได้แก่ การใช้ทางเดินขึ้นลงบันไดระหว่างชั้น การประหยัดพลังงานในการใช้บันไดแทนการใช้ลิฟต์ การใช้ห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม การรักษาความสะอาดภายในอาคารห้องสมุด และการทิ้งขยะลงในถังขยะที่ห้องสมุดจัดเตรียมไว้ให้

2. การปฏิบัติต่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การเปิดอ่านหนังสือของห้องสมุดอย่างทะนุถนอม การใช้หนังสือปัดสิ่งสกปรกบนโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุด การปฏิบัติเมื่อต้องการข้อความและรูปภาพจากหนังสือหรือวารสาร การใช้ดินสอดหรือปากกาขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญในหนังสือ การปฏิบัติต่อทรัพยากรสารสนเทศหลังเลิกใช้หนังสือหรือวารสารที่อ่านเสร็จแล้ว และการปฏิบัติเมื่อพบว่าหนังสืออยู่ในสภาพชำรุด

3. การปฏิบัติต่อการใช้วัสดุครุภัณฑ์ ได้แก่ การเคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้และที่นั่งอ่านหนังสือในห้องสมุดตามความสะดวกของตนเอง และหลังเลิกใช้งานจะเก็บเข้าที่ให้เหมือนเดิม การขีดเขียนข้อความหรือวาดรูปลงบนโต๊ะอ่านหนังสือ การใช้คัตเตอร์กรีดกระดาษบนโต๊ะในห้องสมุดโดยไม่มีแผ่นรอง การปฏิบัติต่อการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เสริมด้วยความระมัดระวัง การปฏิบัติเมื่อพบว่าคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดมีสภาพชำรุดเสียหาย และการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุดหลังจากใช้งานเสร็จแล้วให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์เรียบร้อยเหมือนก่อนการใช้งาน

การถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด

การถือเป็นหน้าที่ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนิสิตที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในห้องสมุดในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ โดยวัดจากพฤติกรรมการแสดงออก 2 ประเด็น ได้แก่ การทำตามหน้าที่เพื่อส่วนรวมและเคารพกฎระเบียบที่กำหนด และการรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม คอยสอดส่องดูแลสาธารณสมบัติของส่วนรวม ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ 1) การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนดในการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในห้องสมุด คือการทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดูแลรักษาสมบัติของห้องสมุด เช่น ไม่นำอาหารและเครื่องดื่มเข้าไปรับประทานในห้องสมุด การปิดเครื่องคอมพิวเตอร์เมื่อเลิกใช้งานแล้ว เป็นต้น และ 2) การอาสาปฏิบัติหน้าที่บางอย่างเพื่อส่วนรวมในห้องสมุด คือการ

ช่วยทำหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ เช่น การแนะนำการสืบค้นสารสนเทศให้กับบุคคลอื่น การบอกแหล่งที่จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศแก่บุคคลอื่น เป็นต้น การถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด ได้แก่ เมื่อผู้ใช้บริการมีปัญหาทางวิชาการที่จะต้องถกเถียงกัน ผู้ใช้บริการจะต้องออกนอกห้องสมุด เพื่อไม่ให้เสียงรบกวนสมาธิผู้ใช้บริการคนอื่น ๆ เสียงรบกวนจากผู้ให้บริการข้างเคียงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความคิดความเครียดในการใช้ห้องสมุด การจัดเรียงวารสารบนชั้นไม่ตรงตามป้ายชื่อที่ติดไว้ อาจเป็นเพราะเมื่อนิสิตใช้เสร็จแล้วอาจจะจัดเรียงชั้นชั้นเองโดยไม่ได้ดูป้ายชื่อที่ติดไว้

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้บริการโดยภาพรวม ผู้วิจัยพบประเด็นที่สนใจศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. การถือเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติอย่างเหมาะสมในการใช้อาคารสถานที่ ได้แก่ การสนทนาในห้องสมุดอาจทำให้รบกวนสมาธิในการอ่านของผู้อื่น เมื่อจำเป็นต้องคุยโทรศัพท์ควรใช้ในบริเวณที่ห้องสมุดกำหนดให้หรือปิดโทรศัพท์มือถือหรือตั้งระบบสั่นก่อนเข้าใช้ห้องสมุด การนำอาหาร ขนมหรือน้ำเข้ามารับประทานภายในห้องสมุด การขืนลิฟต์พร้อมกันครั้งละหลาย ๆ คน การแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบเมื่อพบความผิดปกติบนป้ายต่าง ๆ และการแนะนำเกี่ยวกับสถานที่จัดเก็บหนังสือและช่วยสืบค้นข้อมูลแก่บุคคลอื่นที่เข้ามาซักถาม

2. การถือเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติอย่างเหมาะสมในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การได้รับอนุญาตให้นำหนังสือออกจากห้องสมุดโดยผ่านขั้นตอนการยืมอย่างถูกต้อง การรักษาน้ำหนักที่ยืมออกจากห้องสมุดไม่ให้เกิดความชำรุดหรือเสียหาย การนำหนังสือไปถ่ายเอกสารเสร็จแล้วนำไปส่งคืนที่เดิม และการช่วยสอดส่องดูแลความเรียบร้อยบริเวณชั้นจัดเก็บหนังสือในความสามารถที่ทำได้

3. การถือเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติอย่างเหมาะสมในการใช้วัสดุครุภัณฑ์ ได้แก่ การดูแลความสะอาดเรียบร้อยบริเวณโต๊ะเก้าอี้และที่อ่านหนังสือหลังเลิกใช้งาน การยืมอุปกรณ์ไปใช้แล้วนำมาส่งคืนหลังเลิกใช้งานในสภาพสมบูรณ์ครบถ้วน การช่วยสอดส่องดูแลความเรียบร้อยและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบหากพบความผิดปกติ หรือการชำรุดเสียหายของวัสดุอุปกรณ์ภายในห้องสมุด และการขีดเขียนข้อความเพิ่มเติมบนป้ายประชาสัมพันธ์หรือป้ายที่ติดอยู่ตามจุดบริการต่าง ๆ

4. การถือเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติอย่างเหมาะสมในประเด็นอื่นๆ ได้แก่ การให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสิ่งของก่อนออกจากห้องสมุด การค้นหาหนังสือที่ต้องการด้วยตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และการเข้าแถวเพื่อรอรับบริการ

การเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด

การเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวม หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนิสิตที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวม โดยวัดจากพฤติกรรม

การแสดงออก 2 ประเด็น ได้แก่ ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง และการแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ 1) การไม่ยึดครองของส่วนรวมในห้องสมุดมาเป็นสมบัติของตนเอง คือ การไม่นำสมบัติของห้องสมุดมาเก็บไว้ที่ตน เช่น การคืนหนังสือตามกำหนดส่ง การขโมยหนังสือ การนำหนังสือไปซ่อนไว้ที่ใดที่หนึ่ง การนำหนังสือจำนวนมากมาวางไว้บนโต๊ะ เป็นต้น และ 2) การแบ่งปันหรือการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด คือ การแบ่งปันสิ่งของกับผู้อื่น การไม่แสดงอาการหึงหวงสมบัติของส่วนรวม เช่น การไม่นำหนังสือห้องสมุดมาเก็บไว้ที่ตนหลายๆ เล่ม การเปลี่ยนให้เพื่อนใช้คอมพิวเตอร์เมื่อตนใช้เสร็จ การแบ่งที่ให้ผู้หนึ่งร่วมโต๊ะ เป็นต้น สำหรับงานวิจัยที่นำเสนอผลเกี่ยวกับประเด็นการเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด ได้แก่ ชั้นหนังสือไม่มีความเป็นระเบียบเนื่องจากผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มักหยิบหนังสือจากชั้นครั้งละหลายเล่ม โดยไม่ได้มีการพิจารณาว่าเป็นหนังสือเล่มที่ต้องการหรือไม่ และเมื่อไม่ใช้หนังสือเล่มที่ต้องการ ก็จะนำมาวางกองไว้ที่บริเวณโต๊ะพักหนังสือ และเมื่อผู้ใช้หยิบหนังสือออกจากชั้นมาดูแล้ว ไม่ใช้หนังสือเล่มที่ต้องการก็มักจะวางหนังสือกองไว้บนชั้น ทำให้ชั้นหนังสือเกิดความสับสนและไม่เป็นระเบียบ

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้บริการโดยภาพรวม ผู้วิจัยพบประเด็นที่สนใจศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติต่อการเคารพสิทธิส่วนรวมในการใช้อาคารสถานที่ ได้แก่ การนำคอมพิวเตอร์แบบพกพาเข้ามาใช้งานในห้องสมุด การหยิบสิ่งของที่จัดตกแต่งภายในอาคารห้องสมุด และการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้คนอื่นใช้ลิฟต์
2. การปฏิบัติต่อการเคารพสิทธิส่วนรวมในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การนำหนังสือที่ยืมมาส่งคืนตามกำหนด การหยิบหนังสือออกมาศึกษาค้นคว้าแต่ละครั้งเท่าที่จำเป็น และการนำหนังสือที่ตนสนใจอ่านไปซ่อนไว้ที่ชั้นหนังสืออื่นเพื่อจะได้มาอ่านต่อในวันหลัง
3. การปฏิบัติต่อการเคารพสิทธิส่วนรวมในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การจับจองที่นั่งอ่านหนังสือขณะยังไม่ได้ใช้งาน การวางสิ่งของของตนเองไว้เต็มโต๊ะทำให้ผู้อื่นไม่สามารถนั่งร่วมโต๊ะได้ และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลเป็นเวลานานโดยไม่สนใจผู้ใช้คนอื่นที่ยืนรออยู่
4. การปฏิบัติต่อการเคารพสิทธิส่วนรวมในประเด็นอื่นๆ ได้แก่ การพบเห็นสิ่งของของผู้ใช้คนอื่นลี้มทิ้งไว้ในห้องสมุด

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การแบ่งส่วนราชการ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันหลักที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของมหาวิทยาลัย โดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานและการให้บริการสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นการสนับสนุนการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า

และวิจัยในสถาบัน โดยจัดให้บริการสารสนเทศในสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการบริการข่าวสารข้อมูลความรู้ต่างๆ แก่ชุมชนในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีห้องสมุดในสังกัด 3 แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) หอสมุดมหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ (องค์กรักษ์) โดยมีโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ แบ่งเป็น 9 หน่วยงาน ดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2553: 6-8)

1. สำนักงานผู้อำนวยการ
2. งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
3. งานวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ
4. งานบริการทรัพยากรสารสนเทศ
5. งานส่งเสริมผู้ใช้
6. งานเทคโนโลยีการศึกษา
7. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
8. หอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์
9. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์

วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

สำนักหอสมุดกลางมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น สำนักหอสมุดกลางจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้ทันสมัยสอดคล้องกับหลักสูตรและการวิจัยของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อพัฒนาการบริการให้มีประสิทธิภาพ มีความทันสมัยรวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้
3. ส่งเสริมทักษะการสืบค้นสารสนเทศให้กับผู้ใช้บริการ
4. นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ
5. เพื่อพัฒนาเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Library) ที่ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ตลอดเวลา
6. เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและการใช้สารสนเทศร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
7. เพื่อพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและสร้างองค์ความรู้จากการวิจัย

8. เพื่อพัฒนาห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน และสร้างความเข้มแข็งในการรักการอ่าน

ข้อปฏิบัติในการใช้บริการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการใช้หอสมุด พ.ศ. 2540 ที่ระบุถึงข้อปฏิบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบในการใช้หอสมุดไว้ดังนี้

1. แต่งกายสุภาพและแสดงบัตรประจำตัวหรือบัตรอนุญาตเข้าใช้ห้องสมุดต่อเจ้าหน้าที่ที่บริเวณทางเข้า
2. เมื่อจะเข้าหอสมุดให้วางกระเป๋าใส่หนังสือหรือเอกสาร ยาม ถูกระดาษ หรือหีบห่อไว้ที่ชั้นวางของ
3. ไม่นำอาหาร ขนม และเครื่องดื่มเข้าไปในบริเวณหอสมุด
4. ขณะที่อยู่ในหอสมุดให้สำรวมกิริยาวาจา ไม่ส่งเสียงดังและกระทำการใดที่รบกวนผู้อื่น
5. ไม่สูบบุหรี่ สิ่งเสพติดใดๆ ภายในบริเวณหอสมุด
6. ไม่ทำสกปรกภายในหอสมุด
7. ไม่นำของมีคมเข้าไปในหอสมุด
8. การตัดหรือฉีกสิ่งพิมพ์ของหอสมุดถือว่าเป็นการทำลายทรัพย์สินของทางราชการ ผู้กระทำจักต้องได้รับการพิจารณาโทษและอาจต้องรับผิดชอบทางอาญาด้วย
9. อนุญาตให้ใช้เน็ตบุคคอมพิวเตอร์ในบริเวณที่กำหนด
10. ใช้เครื่องมือสื่อสารในบริเวณที่กำหนด
11. ไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ส่งเสียงดังรบกวน
12. ไม่นำหนังสือ สิ่งพิมพ์ และวัสดุทัศนวัสดุออกนอกหอสมุด โดยมีได้ยืมตามระเบียบ ผู้ที่ฝ่าฝืนจักต้องได้รับการพิจารณาโทษและอาจต้องรับผิดชอบทางอาญา
13. เมื่อจะออกจากหอสมุดให้เจ้าหน้าที่ตรวจกระเป๋าถือ สิ่งพิมพ์ หรือวัสดุอื่นใดที่นำออกไปด้วยทุกครั้ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นต่างๆ หลายประการที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ ปรากฏว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะโดยตรงมีอยู่ค่อนข้างน้อย และที่พบส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยในเชิงสำรวจและเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลถึงพฤติกรรมจิตสำนึกที่มีต่อส่วนรวมและสาธารณสมบัติที่ศึกษากับนักเรียนนิสิตและนักศึกษา ดังนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

เซง และคู (Cheng; & Khoo. 2011: 3-8) วิจัยเรื่องความมีจิตสาธารณะในต้นองค์ประกอบ ความสัมพันธ์และการนำไปใช้เพื่อการบริการสารสนเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิด

ความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะ และเพื่อนำไปประเมินและพัฒนางานบริการสาธารณะในลำดับต่อไป การวิจัยครั้งนี้ศึกษากับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพที่ให้บริการด้านสาธารณะ เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า การมีจิตสาธารณะของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานทางครอบครัว ทศนคติของแต่ละบุคคล ลักษณะนิสัยส่วนตัว ความเชื่อ และความรู้สึกมีส่วนร่วมในการได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

สมาร์ท และคนอื่นๆ (Smart; et al. 2000: 4-9) วิจัยเรื่องการพัฒนาความมีจิตสาธารณะของวัยรุ่นชาวออสเตรเลีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของความมีจิตสาธารณะของวัยรุ่นออสเตรเลีย ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบที่ต่างกันของความมีจิตสาธารณะ ศึกษาเพศที่แตกต่างกันในความมีจิตสาธารณะและระบุสิ่งที่สามารถทำนายเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือวัยรุ่นชาวออสเตรเลีย จำนวน 1,650 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีจิตสาธารณะของวัยรุ่น ได้แก่ การปรับตัวในโรงเรียน ทักษะทางสังคม (เช่นความเอาใจใส่และความรับผิดชอบ) และความผูกพันต่อครอบครัว

มุกเคอจี (Mukherjee. 2010: Abstract) วิจัยเรื่องทัศนคติของความมีจิตสาธารณะก่อนและหลังของนักศึกษาที่ได้รับการศึกษาต่อในต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาทั้งก่อนเข้ารับการศึกษาและหลังจากสำเร็จการศึกษาต่อในต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษา 2 กลุ่ม ของมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นนักศึกษาในโครงการศึกษาต่อต่างประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจและแบบสอบถาม โดยผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาในโครงการศึกษาต่อต่างประเทศทั้ง 2 กลุ่มนี้ พบความแตกต่างในระดับน้อยทางด้านทัศนคติทั้งก่อนเข้ารับการศึกษาและหลังจากสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลด้านลักษณะพื้นฐานทางครอบครัวและสังคมที่ใกล้เคียงกันของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม

งานวิจัยในประเทศ

รุ่งรัตน์ ชัยสำเร็จ (2549: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการทำนายพฤติกรรมการรีไซเคิลกระดาษของนักศึกษาไทยโดยอาศัยแนวคิดจิตสาธารณะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการรีไซเคิลกระดาษของนักศึกษาไทยโดยอาศัยแนวคิดจากแบบจำลองจิตสาธารณะของชวอร์ทซ์ (Schwartz's Altruism Model) ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักการปฏิบัติที่เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่นหรือการเห็นแก่ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า บรรทัดฐานส่วนบุคคล (Personal Norms) เป็นปัจจัยที่ทำนายความตั้งใจในการรีไซเคิลกระดาษของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าทั้งปัจจัยเกี่ยวกับการตระหนักรู้ผลลัพธ์ของการรีไซเคิลกระดาษ (Awareness of

Consequences) และปัจจัยเกี่ยวกับการให้เหตุผลในการแสดงความรับผิดชอบ (Ascription of Responsibility) ไม่มีบทบาทเป็นตัวแปรแทรกซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างบรรทัดฐานส่วนบุคคลและความตั้งใจในการรีไซเคิล อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยบ่งชี้อิทธิพลโดยตรงของปัจจัยเกี่ยวกับการตระหนักรู้ผลลัพธ์ของการรีไซเคิล ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการสื่อสารเพื่อรณรงค์การรีไซเคิลกระดาษ โดยควรมุ่งเน้นการออกแบบสื่อที่กระตุ้นส่งเสริมปัจจัยอันเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานส่วนบุคคลและปัจจัยเกี่ยวกับการตระหนักรู้ผลลัพธ์ของการรีไซเคิลกระดาษ

ธนิดา ทองมีเหลือ และคนอื่นๆ (2550: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่มีผลต่อจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตสังคมกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และศึกษาความสามารถของปัจจัยทางจิตสังคมในการพยากรณ์การมีจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 421 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบวัดจิตสาธารณะ แบบวัดเอก-ลักษณะแห่งตน แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู และแบบวัดสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยทางจิต ประกอบด้วย เอกลักษณะแห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน และเอกลักษณะแห่งตน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 38.1

4) ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 43.1

5) ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต

เอกลักษณ์แห่งตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรัฐสนับสนุน โดยสามารถร่วมกันทำนวยจิตสาธารณะของ นิสิตหญิง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 34.1

สุตาพรรณ บินนอก (2551: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ระดับของจิตอาสาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามสาขาที่เรียน เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นิสิตระดับ ปริญญาบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 720 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาและแบบวัดจิตอาสาของนิสิต ผลการวิจัยพบว่า

1) นิสิตระดับปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจิต อาสาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตมี 3 ด้าน คือ ปัจจัยจิต ลักษณะ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยสื่อมวลชน

2) โมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยที่พัฒนาขึ้น มีตัวแปรแฝง 5 ตัว และตัวแปรสังเกตได้ 13 ตัว โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของระดับ จิตอาสาได้ร้อยละ 72.10

วรรณิ เจตจำนงนุช (2552: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะ ต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อมและวิชาชีพครู สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อ สถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู และเพื่อศึกษาปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมี จิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นิสิตระดับ ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2550 จำนวน 447 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 60 ข้อ มีค่าความเที่ยงเชิงสอดคล้อง ภายใน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันสิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตัวแปรเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม และ สถานภาพครอบครัว แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตัวแปรชั้นปี สาขาวิชาที่ศึกษา ภูมิสำเนา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในอดีต และความถี่ ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

1) นิสิตชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 3

2) นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) มีค่าเฉลี่ยการมีจิตสำนึกสาธารณะ ต่อสถาบันสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษาและการศึกษาปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะ

ต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตวิชาศิลปศึกษา และมีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา และมัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์)

3) นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) และการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา และนิสิตสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา

4) นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

5) นิสิตที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

6) นิสิตที่มีความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบันแต่ไม่บ่อยครั้ง และนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ นิสิตที่เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันแต่ไม่บ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบัน

7) นิสิตที่มีความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอและไม่บ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบัน จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะพบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน จิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู และจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมมีจำนวน 2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลในเชิงบวก ได้แก่ การเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน การเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในอดีต และมีจำนวน 1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงลบ ได้แก่ ภูมิลำเนา

วิทย์พัฒนท สีหา (2552: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,068 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดจิตสาธารณะของนิสิตปริญญาตรี แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดอัตมโนทัศน์ แบบวัดค่านิยมบุคคลทางครอบครัว แบบวัดการขัดเกลาทางสังคม และแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม

ผลการวิจัยพบว่า

1) จิตสาธารณะของนิสิตปริญญาตรีสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองอัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว การขัดเกลาทางสังคม และเหตุผลเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตปริญญาตรี คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม อัตมโนทัศน์ ค่านิยมบุคคลทางครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .302 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจจำแนกในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 9.10

นวลละอ อ แสงสุข (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะในเยาวชน : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีสถานภาพต่างกัน ด้านเพศ ชั้นปี ภูมิสำเนา สถานภาพครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรม และบุคคลที่มีอิทธิพลในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1- 4 ปีการศึกษา 2552 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ห้าหมาก บางกะปิ กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 พฤติกรรมที่แสดงออกในจิตสำนึกสาธารณะใน 5 มิติ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง นับถือศาสนาพุทธ กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 - 4 เป็นสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่ศึกษาคณะนิติศาสตร์ มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคใต้ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และบุคคลที่มีอิทธิพลในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมมากที่สุด คือตนเอง มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะในภาพรวมและทุกมิติอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กำลังศึกษาในชั้นปีต่างกันและมีบุคคลที่มีอิทธิพลในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออก ด้านจิตสำนึก-สาธารณะโดยภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ภูมิลำเนาเดิม สถานภาพครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

หากพิจารณาทั้ง 5 มิติ พบว่าในมิติที่ 1 การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีเพศและบุคคลที่มีอิทธิพลในการร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะในการตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกันแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กำลังศึกษาในชั้นปี ภูมิลำเนาเดิม สถานภาพครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกไม่แตกต่างกัน มิติที่ 2 การคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน นักศึกษา

มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิสำเนาเดิม สถานภาพครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และมีบุคคลที่มีอิทธิพลในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมที่ต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะการคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกันไม่แตกต่างกัน มิติที่ 3 การเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวม นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และมีบุคคลที่มีอิทธิพลในการร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมที่ต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะการเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ภูมิสำเนาเดิม สถานภาพครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะ การเอาใจใส่เป็นธุระและการเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมไม่แตกต่างกัน มิติที่ 4 ความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และมีบุคคลที่มีอิทธิพลในการร่วมกิจกรรมด้านที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมที่ต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะ ความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีภูมิสำเนา สถานภาพครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะ ความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และมิติที่ 5 ความละเอียดต่อความประพฤตินในสิ่งที่ผิด นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีเพศ ระดับชั้นปี บุคคลที่มีอิทธิพลในการร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมที่ต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะ ความละเอียดต่อการประพฤตินในสิ่งที่ผิดแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีภูมิสำเนา สถานภาพครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะความละเอียดต่อความประพฤตินในสิ่งที่ผิดไม่แตกต่างกัน

เบญจวรรณ รอดแก้ว (2553: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครจากการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครจากการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วยนักศึกษาจำนวน 31 คน ที่ศึกษาวิชาเอกเทคนิคการสัตวแพทย์ชั้นปีที่ 2 คณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 15 คน และวิชาเอกคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 16 คน ในปีการศึกษา 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โครงการพัฒนาสังคมเพื่อช่วยแก้ปัญหาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และแบบวัดจิตสำนึกสาธารณะ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) หลังดำเนินโครงการพัฒนาสังคม นักศึกษามีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าก่อนการดำเนินโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) นักศึกษารู้สึกภูมิใจในผลงานที่มีส่วนช่วยเหลือพัฒนามหาวิทยาลัยและอยากทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2554: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามเพศ คณะ ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย- สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 716 คน จาก 7คณะ คือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจิต-สาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีอยู่ในระดับมาก โดยนิสิตที่มีเพศ คณะวิชาและชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีจิตสาธารณะแตกต่างกัน นักศึกษามีรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้าและกลุ่มวิชาชีพมากที่สุด และมีรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มเก็บตัวน้อยที่สุด และพบว่าจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสัมพันธ์ ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะ ซึ่งครอบคลุมในเรื่องต่างๆ คือ พฤติกรรมความมีจิตสาธารณะของนิสิตในระดับปริญญาตรี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการแสดงจิตสาธารณะของนิสิต รวมถึงการพัฒนาความมีจิตสาธารณะของนิสิตโดยใช้การเข้าร่วมกิจกรรมจากการศึกษาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่เลือกที่จะปฏิบัติในสิ่งที่ส่งผลต่อตนเอง โดยตระหนักในผลที่จะเกิดต่อสังคมส่วนรวม ดังนั้น สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหลายแห่ง จึงได้มีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติตนของนิสิต เพื่อพัฒนาและปลูกฝังความมีจิตสาธารณะไว้อย่างชัดเจน ซึ่งนับว่าเป็นการดำเนินการที่เหมาะสมในการพัฒนาจิตสาธารณะที่ถูกต้องให้เกิดขึ้น เพราะการปลูกฝังจิตสาธารณะด้วยการเปลี่ยนที่กระบวนกรทางปัญญา จะสามารถทำให้ความมีจิตสาธารณะติดตัวไปกระทั่งพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 15,209 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามคณะวิชา ระดับชั้นปี และเพศ

คณะวิชา/วิทยาลัย	จำนวนประชากร										
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	รวม
มนุษยศาสตร์	130	460	129	470	111	395	74	314	444	1,639	2,083
วิทยาศาสตร์	248	498	203	452	153	483	143	457	747	1,890	2,637
สังคมศาสตร์	168	374	164	311	116	275	91	249	539	1,209	1,748
พลศึกษา	240	184	228	218	209	125	184	118	861	645	1,506
ศึกษาศาสตร์	39	131	43	128	33	165	42	86	157	510	667
พยาบาลศาสตร์	6	96	6	109	2	101	4	97	18	403	421
แพทยศาสตร์	74	89	57	73	53	75	51	81	235	318	553
วิศวกรรมศาสตร์	329	177	140	100	194	122	168	101	831	500	1,331
ศิลปกรรมศาสตร์	178	254	154	236	125	309	103	230	560	1,029	1,589
ทันตแพทยศาสตร์	15	52	19	38	14	44	19	44	67	178	245
เภสัชศาสตร์	21	64	7	70	16	76	12	62	56	272	328
สหเวชศาสตร์	26	90	18	97	7	44	8	43	59	274	333

ตาราง 1 (ต่อ)

คณะวิชา/วิทยาลัย	จำนวนประชากร										
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	รวม
วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม	196	351	96	103	107	110	76	103	475	667	1,142
สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ	107	120	58	87	43	112	43	56	251	375	626
รวม	1,777	2,940	1,322	2,492	1,183	2,436	1,018	2,041	5,300	9,909	15,209

ที่มา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กองบริการการศึกษา. (2554). **สรุปจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2554**. หน้า 6.

หมายเหตุ: เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มีการศึกษาตัวแปรระดับชั้นปี ผู้วิจัยจึงไม่ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมีนิสิตไม่ครบทั้ง 4 ชั้นปี

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สุ่มตัวอย่างมาจากประชากรข้างต้นให้ได้ไม่ต่ำกว่า 375 คน ตามที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะวิชา ระดับชั้นปี และเพศ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ ตลอดจนงานวิจัยเกี่ยวกับสำนักหอสมุดกลาง หอสมุด มศว องครักษ์ และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการและหลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม
3. สังเกตพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนิสิตและศึกษากฎระเบียบของห้องสมุดเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างข้อคำถามร่วมกับศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามที่สร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และคณะวิชา โดยมีข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบวัดความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดให้นิสิตตอบว่าได้ปฏิบัติระดับใดในแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ทุกครั้ง (5) บ่อยครั้ง (4) บางครั้ง (3) นานๆครั้ง (2) และไม่เคยเลย (1) ซึ่งมีข้อคำถามในเชิงบวกและเชิงลบครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีจิตสาธารณะใน 3 ลักษณะ ได้แก่

1) การใช้ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนิสิตในการใช้ของส่วนรวมการรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติภายในห้องสมุดให้เกิดความชำรุดเสียหาย (ข้อ 1 - 22)

2) การถือเป็นที่ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนิสิตที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในห้องสมุดในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ (ข้อ 23 - 44)

3) การเคารพสิทธิ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนิสิตที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวม (ข้อ 45 - 55)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา และความชัดเจนในคำถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ในเรื่องข้อคำถามให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

5. นำแบบวัดความมีจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ซึ่งมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 54 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC (Index of Objective Congruence) โดยตั้งเกณฑ์ผ่านที่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งข้อคำถามทั้ง 54 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.78-1.00 โดยใช้ได้ทั้งหมด มีข้อคำถามบางข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาและความชัดเจนของข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความตรงไปทดลองใช้กับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 58 คน ในระหว่างวันที่ 13-17 กุมภาพันธ์ 2555 รวมระยะเวลา 5 วัน แล้วนำมาคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α - Coefficient) และตั้งเกณฑ์ผ่านที่ 0.75 โดยแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 ซึ่งถือว่ามีค่าความเที่ยงสูงและเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

7. นำผลการหาค่าความเที่ยงรายงานให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรทราบ ทำสำเนา 650 ชุด นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง และผู้อำนวยการ สำนักงานบริการกิจการหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบวัดความมีจิตสาธารณะ ทั้งหมด 650 ชุด ตั้งแต่วันที่ 1 - 30 มีนาคม 2555

3. แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 650 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 53 ชุด ดังนั้น จึงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 597 ชุด ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) ที่กำหนดไว้ 375 คน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความมีจิตสาธารณะที่สมบูรณ์ บันทึกลงในโปรแกรมคำนวณสำเร็จจนครบทุกฉบับ

2. ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละในวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนิสิต ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา

3. ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดความมีจิตสาธารณะในตอนที่ 2 โดยกำหนดค่าน้ำหนักในการตอบดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก

ปฏิบัติทุกครั้ง	ให้ค่าน้ำหนักเป็น	5
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้ค่าน้ำหนักเป็น	4
ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ค่าน้ำหนักเป็น	3
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	ให้ค่าน้ำหนักเป็น	2
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้ค่าน้ำหนักเป็น	1

ข้อคำถามเชิงลบ

ไม่เคยปฏิบัติ	ให้ค่าน้ำหนักเป็น	5
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	ให้ค่าน้ำหนักเป็น	4
ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ค่าน้ำหนักเป็น	3
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้ค่าน้ำหนักเป็น	2

ปฏิบัติทุกครั้ง ให้ค่าน้ำหนักเป็น 1

โดยวิเคราะห์เป็นภาพรวม รายด้านและรายข้อ ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์ 5 ระดับ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 – 5.00	หมายความว่า มีจิตสาธารณะระดับสูงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 – 4.49	หมายความว่า มีจิตสาธารณะระดับสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 – 3.49	หมายความว่า มีจิตสาธารณะระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 – 2.49	หมายความว่า มีจิตสาธารณะระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.49	หมายความว่า มีจิตสาธารณะระดับต่ำมาก

4. ใช้การทดสอบค่าสถิติ t-test แบบ Independent วิเคราะห์เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด ตามตัวแปรเพศ

5. ใช้การทดสอบค่าสถิติ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด ตามตัวแปรระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
a	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยที่มี b กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
b	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยที่มี a กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
c	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยที่มี d กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
d	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยที่มี c กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
วท.	คือ	กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
วส.	คือ	กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
มส.	คือ	กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของนิสิต
2. ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา

3.1 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ

3.2 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นปี

3.3 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร กลุ่มสาขาวิชา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพส่วนตัวของนิสิต

สถานภาพส่วนตัวของนิสิต ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา

สถานภาพ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับชั้นปี						
1.1 ชั้นปีที่ 1	84	29.7	84	26.8	168	28.1
1.2 ชั้นปีที่ 2	78	27.6	85	27.1	163	27.3
1.3 ชั้นปีที่ 3	65	23.0	68	21.7	133	22.3
1.4 ชั้นปีที่ 4	56	19.8	77	24.5	133	22.3
รวม	283	47.7	314	52.6	597	100
2. กลุ่มสาขาวิชา						
2.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	102	36.0	100	31.8	202	33.8
2.1.1 คณะวิศวกรรมศาสตร์	36	12.7	33	10.5	69	11.6
2.1.2 คณะวิทยาศาสตร์	49	17.3	52	16.6	101	16.9
2.1.3 วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม	17	6.0	15	4.8	32	5.4
2.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	88	31.1	118	37.6	206	34.5
2.2.1 คณะพยาบาลศาสตร์	5	1.8	14	4.5	19	3.2
2.2.2 คณะเภสัชศาสตร์	8	2.8	21	6.7	29	4.9
2.2.3 คณะสหเวชศาสตร์	12	4.2	12	3.8	24	4.0
2.2.4 คณะแพทยศาสตร์	8	2.8	19	6.1	27	4.5
2.2.5 คณะทันตแพทยศาสตร์	5	1.8	14	4.5	19	3.2
2.2.6 คณะพลศึกษา	50	17.7	38	12.1	88	14.7

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. กลุ่มสาขาวิชา						
3.3 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	93	32.9	96	30.6	189	31.7
3.2.1 คณะสังคมศาสตร์	18	6.4	26	8.3	44	7.4
3.2.2 คณะมนุษยศาสตร์	27	9.5	18	5.7	45	7.5
3.2.3 คณะศึกษาศาสตร์	15	5.3	19	6.1	34	5.7
3.2.4 คณะศิลปกรรมศาสตร์	20	7.1	22	7.0	42	7.0
3.2.5 สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์ และนโยบายสาธารณะ	13	4.6	11	3.5	24	4.0
รวม	283	47.7	314	52.6	597	100

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตเพศหญิง (ร้อยละ 52.6) ซึ่งเป็นนิสิตศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 28.1) สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (ร้อยละ 34.5) โดยเป็นนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ร้อยละ 34.5

2. ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย- ศรีนครินทรวิโรฒ

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม รายด้าน และรายข้อ

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
<u>การใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด</u>			
1. เมื่อนิสิตใช้หนังสือที่ต้องการอ่านเสร็จแล้วนิสิตจะนำหนังสือไปวางไว้ที่ชั้นพักหนังสือ	4.01	1.06	สูง
2. เมื่อนิสิตต้องการข้อความหรือรูปภาพจากหนังสือหรือวารสารนิสิตก็จะนำไปถ่ายเอกสาร	3.65	1.25	สูง
3. เมื่อนิสิตเคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุด หลังเลิกใช้งานแล้วนิสิตจะเก็บเข้าที่ให้เหมือนเดิม	4.30	0.89	สูง
4. นิสิต(ไม่)ขีดเขียนข้อความหรือวาดรูปลงบนโต๊ะอ่านหนังสือและจุดบริการต่างๆ ในห้องสมุด	4.63	0.97	สูงมาก
5. เมื่อนิสิตพบแป้นพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ที่ใช้สืบค้นข้อมูลมีสภาพชำรุดเสียหาย นิสิตจะ(ไม่)เปลี่ยนไปใช้เครื่องใหม่โดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ	3.46	1.37	ปานกลาง
6. เมื่อนิสิตใช้คอมพิวเตอร์ในห้องบริการอินเทอร์เน็ต นิสิต(ไม่)กดแป้นพิมพ์และเลื่อนเมาส์ไปมาอย่างรุนแรง ซึ่งอาจทำให้ชำรุดเสียหายได้	4.44	1.00	สูง
7. เมื่อนิสิตพบเห็นเก้าอี้บางตัวในห้องสมุดอยู่ในสภาพที่ชำรุด นิสิตจะแจ้งแก่บุคลากรห้องสมุด	2.22	1.25	ต่ำ
8. นิสิต(ไม่)ใช้คัตเตอร์กรีดกระดาษ เพื่อทำงานส่งอาจารย์บนโต๊ะในห้องสมุดโดยไม่มีแผ่นรอง	4.49	1.00	สูง
9. เมื่อนิสิตใช้ทางเดินขึ้นลงบันไดระหว่างห้องอ่านแต่ละชั้น นิสิตมักจะ(ไม่)เปิดประตูทิ้งไว้	4.53	0.94	สูงมาก
10. เมื่อนิสิตยืมหนังสือไปอ่านแล้วพบว่าหนังสืออยู่ในสภาพชำรุด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ	2.72	1.37	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
<u>การใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด (ต่อ)</u>			
11. นิสิต(ไม่)ใช้ดินสอหรือปากกาขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญในหนังสือที่นิสิตหยิบมาใช้หรือยืมออกจากห้องสมุด	4.37	1.04	สูง
12. นิสิตเปิดอ่านหนังสือของห้องสมุดอย่างทะนุถนอม	4.16	0.89	สูง
13. เมื่อนิสิตใช้วารสารที่หยิบมาจากชั้นวางวารสารเสร็จแล้ว นิสิตจะ(ไม่)วางวารสารไว้บนชั้น โดยไม่สังเกตว่าจะตรงกับป้ายชื่อหรือไม่	3.74	1.25	สูง
14. หากนิสิตสังเกตว่าโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุดที่นิสิตจะใช้นั่งอ่านหนังสือมีฝุ่นเกาะ นิสิตจะ(ไม่)ใช้ปากหนังสือมาขัดฝุ่น	4.25	1.12	สูง
15. เมื่อนิสิตใช้คอมพิวเตอร์ในห้องบริการอินเทอร์เน็ตเสร็จแล้ว นิสิตตรวจความเรียบร้อยของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในสภาพเหมือนก่อนใช้งาน	3.80	1.10	สูง
16. นิสิต(ไม่)เคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุดตามความสะดวกของตนเอง	3.26	1.23	ปานกลาง
17. ในขณะที่นิสิตนั่งอ่านหนังสือในห้องสมุด นิสิต(ไม่)ชอบนั่งโยกเก้าอี้ไปมา	4.04	1.11	สูง
18. นิสิตใช้คอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดด้วยความระมัดระวัง เพราะเกรงว่าจะชำรุดเสียหายได้	4.00	1.03	สูง
19. นิสิตทิ้งขยะลงในถังขยะที่ห้องสมุดจัดเตรียมไว้ให้	4.49	0.96	สูง
20. เมื่อนิสิตต้องการขึ้นลงอาคารห้องสมุด 1-2 ชั้น นิสิตจะใช้บันไดแทนการใช้ลิฟต์	4.11	1.14	สูง
21. เมื่อนิสิตใช้ห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่มเรียบร้อยแล้ว นิสิตจะปิดไฟและเครื่องปรับอากาศก่อนออกจากห้อง	4.11	1.21	สูง
รวม	3.94	0.46	สูง

ตาราง 3 (ต่อ)

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
<u>การถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด</u>			
1. นิสิตแจ้งเจ้าหน้าที่ เมื่อพบปัญหาเรื่องการใช้เครื่องปรับอากาศ	3.48	1.45	สูง
2. นิสิตรักษาหนังสือที่ยืมออกจากห้องสมุด โดยไม่ให้เกิดความชำรุดหรือเสียหาย	4.34	0.85	สูง
3. เมื่ออ่านหนังสือในห้องสมุดเสร็จแล้ว ก่อนที่นิสิตจะออกจากห้องสมุด นิสิตจะ(ไม่)วางหนังสือไว้ที่โต๊ะอ่านหนังสือนั้น	3.52	1.41	สูง
4. นิสิตยืมหนังสือเล่มที่ต้องการ ก่อนนำหนังสือออกจากห้องสมุด	4.56	0.84	สูงมาก
5. นิสิตดูแลความสะอาดเรียบร้อยบริเวณโต๊ะอ่านหนังสือหลังเลิกใช้งาน	4.13	0.94	สูง
6. นิสิต(ไม่)ทิ้งขยะไว้ตามที่นั่งอ่านหนังสือหรือตามชอกชั้นหนังสือ	4.47	1.07	สูง
7. นิสิตส่งกระเป๋าให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบของก่อนออกจากห้องสมุด โดยไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่ร้องขอ	2.92	1.55	ปานกลาง
8. เมื่อนิสิตนำหนังสือไปถ่ายเอกสารเสร็จแล้ว นิสิตจะ(ไม่)วางหนังสือเล่มนั้นไว้บนโต๊ะบริเวณหน้าห้องถ่ายเอกสาร	4.28	1.16	สูง
9. เมื่อนิสิตจำเป็นต้องคุยโทรศัพท์หรือมีการสนทนาในห้องสมุด นิสิตจะไปใช้ในบริเวณที่ห้องสมุดกำหนดให้	3.36	1.30	ปานกลาง
10. นิสิต(ไม่)นำอาหาร ขนมหรือน้ำเข้ามารับประทานภายในห้องสมุด	3.81	1.16	สูง
11. นิสิตไม่คุยกันเสียงดังจนรบกวนสมาธิในการอ่านของผู้อื่น	3.69	1.17	สูง
12. นิสิตปิดโทรศัพท์มือถือหรือตั้งระบบสั่นก่อนเข้าใช้ห้องสมุด	3.42	1.37	ปานกลาง
13. นิสิตบอกสถานที่จัดเก็บหนังสือให้กับบุคคลที่เข้ามาซักถาม	3.43	1.20	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
<u>การถือเป็นที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด (ต่อ)</u>			
14. นิสิต(ไม่)ปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูล	4.12	4.12	สูง
15. เมื่อนิสิตเห็นหนังสือตกอยู่บนพื้นห้องสมุด นิสิตจะหยิบขึ้นวางบนโต๊ะหรือบนชั้นหนังสือที่อยู่ใกล้	3.70	1.16	สูง
16. เมื่อนิสิตอ่านหนังสือยังไม่จบ นิสิตจะ(ไม่)พับมุมหนังสือหน้าทีอ่านค้างไว้	4.02	1.22	สูง
17. เมื่อนิสิตยืมอุปกรณ์ของฝ่ายโสตทัศนวัสดุจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด หลังเลิกใช้แล้วนิสิตจะนำมาส่งคืนอย่างครบถ้วน	4.36	1.03	สูง
18. เมื่อนิสิตพบวัสดุอุปกรณ์ภายในห้องสมุดชำรุดเสียหาย นิสิตรีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ	3.42	1.24	ปานกลาง
19. นิสิต(ไม่)ขีดเขียนข้อความเพิ่มเติมบนป้ายประชาสัมพันธ์หรือป้ายที่ติดอยู่ตามจุดบริการต่างๆ	4.43	1.06	สูง
20. นิสิตค้นหาหนังสือที่ต้องการด้วยตนเอง ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	4.36	0.93	สูง
21. เมื่อนิสิตต้องการยืม-คืนหนังสือในขณะที่มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก นิสิตจะเข้าแถวเพื่อรอรับบริการอย่างเป็นระเบียบ	4.40	0.92	สูง
22. เมื่อนิสิตใช้ลิฟต์ในห้องสมุด หากมีนิสิตคนอื่นกำลังเดินมา นิสิตจะกดลิฟต์เพื่อรอขึ้นพร้อมกัน	4.41	0.94	สูง
23. เมื่อนิสิตพบป้ายที่ห้องสมุดต้องการสื่อสารกับผู้ใช้แต่บนป้ายมีข้อความผิดพลาด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ	2.65	1.40	ปานกลาง
รวม	3.88	0.51	สูง

ตาราง 3 (ต่อ)

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
<u>การเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด</u>			
1. นิสิตนำหนังสือที่ยืมจากห้องสมุดมาส่งคืนได้ทันตามกำหนด	4.05	0.95	สูง
2. เมื่อนิสิตพบเห็นโทรศัพท์ กระเป๋าหรือสิ่งของของผู้อื่นลืมทิ้งไว้ในห้องสมุด นิสิตจะนำส่งคืนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทันที	4.26	1.11	สูง
3. นิสิต(ไม่)จับจองที่นั่งอ่านหนังสือภายในห้องสมุด ในขณะที่ยังไม่ได้ใช้งาน	3.33	1.32	ปานกลาง
4. เมื่อนิสิตนำคอมพิวเตอร์แบบพกพาเข้ามาใช้ในห้องสมุด หลังจากชาร์ตแบตเตอรี่จนเต็มแล้ว นิสิตถอดปลั๊กออกทันที	3.18	1.39	ปานกลาง
5. นิสิต(ไม่)หยิบสิ่งของที่จัดตกแต่งภายในอาคารห้องสมุดไปเป็นสมบัติส่วนตัว	4.34	1.19	สูง
6. ในการใช้หนังสือแต่ละครั้ง นิสิตจะหยิบหนังสือออกจากชั้นหนังสือเท่าที่จำเป็น	4.02	1.07	สูง
7. นิสิต(ไม่)นำหนังสือในห้องสมุดที่ตนสนใจอ่าน แต่ยังไม่อ่านไปซ่อนไว้ที่ชั้นหนังสืออื่น เพื่อจะได้มาอ่านต่อในวันหลัง	4.15	1.21	สูง
8. นิสิต(ไม่)ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลของห้องสมุดอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน โดยไม่สนใจว่าใครจะมาต่อคิว	4.14	1.20	สูง
9. นิสิต(ไม่)วางสิ่งของของตนเองไว้เต็มโต๊ะอ่านหนังสือ ทำให้ผู้อื่นไม่สามารถนั่งร่วมโต๊ะได้	4.04	1.21	สูง
10. เมื่อนิสิตเข้าใช้ลิฟต์ในห้องสมุด นิสิตจะเดินชิดด้านในเพื่อเปิดโอกาสให้คนข้างหลังเข้าใช้ได้โดยง่าย	4.30	1.03	สูง
รวม	3.98	0.64	สูง
รวมทุกด้าน	3.94	0.48	สูง

หมายเหตุ : (ไม่) หมายถึง ข้อคำถามเชิงลบที่ต้องการให้มีความหมายในเชิงบวก

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นิสิตมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดทั้ง 3 ด้าน คือ การใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด การถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดและการเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับสูงมาก 3 ข้อ ได้แก่ นิสิต(ไม่)ขีดเขียนข้อความหรือวาดรูปลงบนโต๊ะอ่านหนังสือและจุดบริการต่างๆ ในห้องสมุด เมื่อนิสิตใช้ทางเดินขึ้นลงบันไดระหว่างห้องอ่านแต่ละชั้น นิสิตมักจะ(ไม่)เปิดประตูทิ้งไว้ และนิสิตยืมหนังสือเล่มที่ต้องการ ก่อนนำหนังสือออกจากห้องสมุด

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง มี 11 ข้อ และทุกข้อมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่อนข้างสูง (1.20 ขึ้นไป) \bar{X} คือ นิสิตความคิดเห็นต่างกันค่อนข้างสูง ดังนี้ เมื่อนิสิตพบแป้นพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ที่ใช้สืบค้นข้อมูลมีสภาพชำรุดเสียหาย นิสิตจะ(ไม่)เปลี่ยนไปใช้เครื่องใหม่โดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.37) เมื่อนิสิตยืมหนังสือไปอ่านแล้วพบว่าหนังสืออยู่ในสภาพชำรุด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 1.37) นิสิต(ไม่)เคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุดตามความสะดวกของตนเอง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.23) นิสิตส่งกระเป๋าให้เจ้าหน้าที่ตรวจสิ่งของก่อนออกจากห้องสมุด โดยไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่ร้องขอ ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = 1.55) เมื่อนิสิตจำเป็นต้องคุยโทรศัพท์หรือมีการสนทนาในห้องสมุด นิสิตจะไปใช้ในบริเวณที่ห้องสมุดกำหนดให้ ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 1.30) นิสิตปิดโทรศัพท์มือถือหรือตั้งระบบสั่นก่อนเข้าใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 1.37) นิสิตบอกสถานที่จัดเก็บหนังสือให้กับบุคคลที่เข้ามาซักถาม ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 1.20) เมื่อนิสิตพบวัสดุอุปกรณ์ภายในห้องสมุดชำรุดเสียหาย นิสิตรีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 1.24) เมื่อนิสิตพบป้ายที่ห้องสมุดต้องการสื่อสารกับผู้ใช้ แต่บนป้ายมีข้อความผิดพลาด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 1.40) นิสิต(ไม่)จับจองที่นั่งอ่านหนังสือภายในห้องสมุด ในขณะที่ยังไม่ได้ใช้งาน ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 1.32) เมื่อนิสิตนำคอมพิวเตอร์แบบพกพาเข้ามาใช้ในห้องสมุด หลังจากชาร์ตแบตเตอรี่จนเต็มแล้ว นิสิตถอดปลั๊กออกทันที ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 1.39)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำมีเพียง 1 ข้อ คือ เมื่อนิสิตพบเห็นเก้าอี้บางตัวในห้องสมุดอยู่ในสภาพที่ชำรุด นิสิตจะแจ้งแก่บุคลากรห้องสมุด แต่จิตสาธารณะข้อนี้มีความแตกต่างในความคิดเห็นของนิสิตค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 1.25)

3. เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับ

ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา

3.1 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด	3.81	0.48	4.07	0.41	-7.08*
2. ด้านการถือเป็นที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด	3.70	0.53	4.05	0.42	-8.73*
3. ด้านการเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด	3.77	0.67	4.17	0.54	-7.99*
รวมทั้งหมด	3.76	0.50	4.95	0.40	-9.03*

$$t_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดย นิสิตเพศหญิงมีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตเพศชาย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดทั้ง 3 ด้านสูงกว่านิสิตเพศชาย

3.2 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้นปี ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้นปี

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด	\bar{X}	ระดับชั้นปี				F
		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	
1. ด้านการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด	\bar{X}	3.86 ^{b,d}	3.92 ^b	3.98 ^c	4.04 ^a	4.57*
2. ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด	\bar{X}	3.79 ^{b,d}	3.85 ^b	3.93 ^c	3.99 ^a	4.63*
3. ด้านการเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด	\bar{X}	3.88	4.01	4.03	4.03	1.88
รวมทั้งหมด	\bar{X}	3.84 ^b	3.93	3.98 ^a	4.02 ^a	3.94*

$$F_{(0.5; df 3, 593)} = 3.02$$

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตที่มีชั้นปีต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดย นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีจิตสาธารณะด้านการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุดและด้านการถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ขณะที่นิสิตชั้นปีที่ 3 มีจิตสาธารณะด้านการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุดและด้านการถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1

3.3 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ปรากฏผล

ดั่งตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด		กลุ่มสาขาวิชา			F
		วท.	วส.	มส.	
1. ด้านการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด	\bar{X}	3.92	3.99	3.92	1.53
2. ด้านการถือเป็นที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด	\bar{X}	3.85	3.93	3.87	1.28
3. ด้านการเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด	\bar{X}	3.97	4.03	3.94	1.06
รวมทั้งหมด	\bar{X}	3.91	3.98	3.91	1.43

$$F_{(0.5; df 2, 594)} = 3.02$$

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงระดับความมีจิตสาธารณะว่ามีมากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดแนวทางและวางนโยบายการดำเนินงานห้องสมุดในส่วนของการส่งเสริมและพัฒนาความมีจิตสาธารณะต่อการใช้ห้องสมุด และสามารถเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ตามความเหมาะสมกับห้องสมุดระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ได้

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตที่มีเพศต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน
2. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน
3. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 15,209 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรให้ได้ไม่ต่ำกว่า 375 คน ตามที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ที่กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะวิชา ระดับชั้นปี และเพศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยข้อ

คำถามที่สร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และคณะวิชา โดยมีข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ และตอนที่ 2 แบบวัดความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดให้นิสิตตอบว่าได้ปฏิบัติระดับใดในแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ทุกครั้ง (5) บ่อยครั้ง (4) บางครั้ง (3) นานๆ ครั้ง (2) และไม่เคยเลย (1) ซึ่งมีข้อคำถามในเชิงบวกและเชิงลบที่ครอบคลุมในด้านอาคารสถานที่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีจิตสาธารณะของนิสิต โดยผู้วิจัยนำแบบวัดความมีจิตสาธารณะซึ่งมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 54 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรง (Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC (Index of Objective Congruence) โดยตั้งเกณฑ์ผ่านที่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งข้อคำถามทั้ง 54 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.78-1.00 โดยใช้ได้ทั้งหมด มีข้อคำถามบางข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา และความชัดเจนของข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความตรงไปทดลองใช้กับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 58 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และตั้งเกณฑ์ผ่านที่ 0.75 โดยแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 ซึ่งถือว่ามีค่าความเที่ยงสูงและเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้จริง

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 650 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ พบว่า มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 597 ชุด ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความมีจิตสาธารณะที่สมบูรณ์ บันทึกลงในโปรแกรมคำนวณสำเร็จจนครบทุกฉบับ จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนิสิต ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะ ในการใช้ห้องสมุดของนิสิต โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ใช้ค่าสถิติ t-test แบบ Independent วิเคราะห์เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด ตามตัวแปรเพศ และใช้ค่าสถิติ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด ตามตัวแปรระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

สรุปผลการวิจัย

1. นิสิตมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้าน คือ การใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด การถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุด และการเคารพสิทธิเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับสูงเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง มาก 3 ข้อ ได้แก่ นิสิต(ไม่)ขีดเขียนข้อความหรือวาดรูปลงบนโต๊ะอ่านหนังสือและจุดบริการต่างๆ

ในห้องสมุด เมื่อนิสิตใช้ทางเดินขึ้นลงบันไดระหว่างห้องอ่านแต่ละชั้น นิสิตมักจะ(ไม่)เปิดประตูทิ้งไว้ และนิสิตยืมหนังสือเล่มที่ต้องการ ก่อนนำหนังสือออกจากห้องสมุด

สำหรับข้อที่ค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง มี 11 ข้อ ซึ่งจิตสาธารณะทุกข้อมีความแตกต่างในความคิดเห็นของนิสิตค่อนข้างสูง ได้แก่ เมื่อนิสิตพบแป้นพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ที่ใช้สับคันข้อมูลมีสภาพชำรุดเสียหาย นิสิตจะ(ไม่)เปลี่ยนไปใช้เครื่องใหม่โดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ เมื่อนิสิตยืมหนังสือไปอ่านแล้วพบว่าหนังสืออยู่ในสภาพชำรุด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ นิสิต(ไม่)เคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุดตามความสะดวกของตนเอง นิสิตส่งกระเป๋าให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสิ่งของก่อนออกจากห้องสมุด โดยไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่ร้องขอ เมื่อนิสิตจำเป็นต้องคุยโทรศัพท์หรือมีการสนทนาในห้องสมุด นิสิตจะไปใช้ในบริเวณที่ห้องสมุดกำหนดให้ นิสิตปิดโทรศัพท์มือถือหรือตั้งระบบสั่นก่อนเข้าใช้ห้องสมุด นิสิตบอกสถานที่จัดเก็บหนังสือให้กับบุคคลที่เข้ามาซักถาม เมื่อนิสิตพบวัสดุอุปกรณ์ภายในห้องสมุดชำรุดเสียหาย นิสิตรีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ เมื่อนิสิตพบป้ายที่ห้องสมุดต้องการสื่อสารกับผู้ใช้แต่บนป้ายมีข้อความผิดพลาด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ นิสิต(ไม่)จับจองที่นั่งอ่านหนังสือภายในห้องสมุด ในขณะที่ยังไม่ได้ใช้งาน และเมื่อนิสิตนำคอมพิวเตอร์แบบพกพาเข้ามาใช้ในห้องสมุด หลังจากชาร์ตแบตเตอรี่จนเต็มแล้ว นิสิตถอดปลั๊กออกทันที

ส่วนข้อข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำมีเพียง 1 ข้อ คือ เมื่อนิสิตพบเห็นเก้าอี้บางตัวในห้องสมุดอยู่ในสภาพที่ชำรุด นิสิตจะแจ้งแก่บุคลากรห้องสมุด ซึ่งข้อนี้มีความแตกต่างในความคิดเห็นของนิสิตค่อนข้างสูงเช่นกัน

2. เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา

2.1 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรเพศ จากการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยนิสิตเพศหญิงมีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตเพศชาย เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดทั้ง 3 ด้านสูงกว่านิสิตเพศชาย

2.2 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี จากการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีชั้นปีต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีจิตสาธารณะด้านการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุดและด้านการถือเป็นหน้าที่

ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ขณะที่นิสิตชั้นปีที่ 3 มีจิตสาธารณะด้านการเข้าใช้ของส่วนรวมในห้องสมุดและด้านการถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1

2.3 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา จากการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากการวิจัยพบว่า นิสิตมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากการที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดให้จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประการหนึ่งของอัตลักษณ์นิสิต มศว ที่กล่าวว่า “มศว คือผู้ให้ เราจึงภาคภูมิใจในความเป็น มศว” ในอัตลักษณ์เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีกลไกสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ดังกล่าวให้เกิดขึ้นโดยผ่านโครงการค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต มศว ที่จัดให้กับนิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกคนและทุกคณะในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศต้อนรับนิสิตใหม่และโครงการค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งพัฒนานิสิตให้มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมสวนสวย มศว งาม กิจกรรมห้องเรียนสิ่งแวดล้อม กิจกรรมปลูกต้นไม้สายสัมพันธ์ และกิจกรรม มศว สวยด้วยสองมือเราที่เป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะโดยใช้นิสิตเป็นแบบอย่างที่ดีในการกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ กิจกรรมการวิเคราะห์จริยธรรมที่ดึงมเกี่ยวกับความดีที่นายยก่องและนำเอาเป็นแบบอย่าง และกิจกรรมห้องเรียนอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่เป็นกิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะและปลูกฝังค่านิยมทางความคิดให้แก่นิสิต เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า นักศึกษามีจิตสาธารณะในระดับมาก โดยเป็นการศึกษาจิตสาธารณะในด้านการเต็มใจช่วยเหลือสังคม ด้านการตระหนักรู้และช่วยแก้ปัญหา ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และด้านการรับรู้ในสิทธิและหน้าที่

สำหรับผลการวิจัยความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตที่พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับสูงมาก 3 ข้อ ได้แก่ นิสิต(ไม่)ขีดเขียนข้อความหรือวาดรูปลงบนโต๊ะ อ่านหนังสือและจุดบริการต่างๆ ในห้องสมุด เมื่อนิสิตใช้ทางเดินขึ้นลงบันไดระหว่างห้องอ่านแต่ละชั้น นิสิตมักจะ(ไม่)เปิดประตูทิ้งไว้ และนิสิตยืมหนังสือเล่มที่ต้องการ ก่อนนำหนังสือออกจากห้องสมุด แสดงให้เห็นว่านิสิตตระหนักในการใช้ของส่วนรวมและการถือปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดที่จะต้องช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวมร่วมกันเพื่อให้สามารถใช้ได้ในช่วงเวลาที่ยาวนาน ซึ่งการที่ห้องสมุดมีการรณรงค์ประหยัดไฟฟ้าจึงอาจส่งผลให้นิสิตไม่เปิดประตูทิ้งไว้เมื่อเดินขึ้นลงบันไดระหว่างห้องอ่านแต่ละชั้น และการปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการใช้หอสมุด ทำให้นิสิตต้องยืมหนังสือก่อนนำออกจากห้องสมุด เพราะถ้านิสิตฝ่าฝืนจะได้รับการพิจารณาโทษและอาจต้องรับผิดชอบทางอาญา

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 11 ข้อ ทุกข้อมีความแตกต่างในความคิดเห็นค่อนข้างสูง ได้แก่ เมื่อนิสิตพบแป้นพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ที่ใช้สับคั่นข้อมูลมีสภาพชำรุดเสียหาย นิสิตจะ(ไม่)เปลี่ยนไปใช้เครื่องใหม่โดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ เมื่อนิสิตยืมหนังสือไปอ่านแล้วพบว่าหนังสืออยู่ในสภาพชำรุด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ นิสิต(ไม่)เคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุดตามความสะดวกของตนเอง นิสิตส่งกระเป๋าให้เจ้าหน้าที่ตรวจสิ่งของก่อนออกจากห้องสมุด โดยไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่ร้องขอ เมื่อนิสิตจำเป็นต้องคุยโทรศัพท์หรือมีการสนทนาในห้องสมุด นิสิตจะไปใช้ในบริเวณที่ห้องสมุดกำหนดให้ นิสิตปิดโทรศัพท์มือถือหรือตั้งระบบสั่นก่อนเข้าใช้ห้องสมุด นิสิตบอกสถานที่จัดเก็บหนังสือให้กับบุคคลที่เข้ามาซักถาม เมื่อนิสิตพบวัสดุอุปกรณ์ภายในห้องสมุดชำรุดเสียหาย นิสิตรีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ เมื่อนิสิตพบป้ายที่ห้องสมุดต้องการสื่อสารกับผู้ใช้แต่บนป้ายมีข้อความผิดพลาด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ นิสิต(ไม่)จับจองที่นั่งอ่านหนังสือภายในห้องสมุด ในขณะที่ยังไม่ได้ใช้งาน และเมื่อนิสิตนำคอมพิวเตอร์แบบพกพาเข้ามาใช้ในห้องสมุด หลังจากชาร์ตแบตเตอรี่จนเต็มแล้ว นิสิตถอดปลั๊กออกทันที

ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วทั้ง 11 ข้อ พบว่าผลการวิจัยดังกล่าวสามารถจำแนกพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การที่ผลการวิจัยข้างต้นพบว่านิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ ในกรณีที่พบเห็นหนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ และป้ายประชาสัมพันธ์ มีสภาพชำรุดเสียหาย แสดงให้เห็นว่านิสิตบางคนเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดเป็นผู้ดูแล ในขณะที่นิสิตบางคนเห็นว่าตนเองสามารถช่วยดูแลได้

กลุ่มที่ 2 สำหรับความมีจิตสาธารณะของนิสิตในกรณีการเคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ การจับจองที่นั่งอ่านหนังสือ และการชาร์ตแบตเตอรี่ของคอมพิวเตอร์แบบพกพา แสดงให้เห็นว่านิสิตบางคนได้คำนึงถึงการใช้ของส่วนรวมที่จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ ขณะที่นิสิตบางคนเห็นว่าการกระทำของตนเองไม่ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น

กลุ่มที่ 3 สำหรับในกรณีการให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสิ่งของก่อนออกจากห้องสมุดและการคุยโทรศัพท์หรือสนทนาในบริเวณที่ห้องสมุดกำหนด แสดงให้เห็นว่านิสิตบางคนทราบการปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการใช้ห้องสมุด จึงทำให้นิสิตปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ขณะที่นิสิตบางคนไม่ทราบระเบียบหรือทราบแต่ไม่ปฏิบัติตาม

กลุ่มที่ 4 ส่วนในกรณีการบอกสถานที่จัดเก็บหนังสือให้กับบุคคลที่เข้ามาซักถาม แสดงให้เห็นว่านิสิตบางคนเคยมีประสบการณ์ในสถานการณ์ดังกล่าว ขณะที่นิสิตบางคนไม่เคยพบสถานการณ์นี้ จึงไม่สามารถที่จะระบุความมีจิตสาธารณะได้

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ คือ เมื่อนิสิตพบเห็นเก้าอี้บางตัวในห้องสมุดอยู่ในสภาพที่ชำรุด นิสิตจะแจ้งแก่บุคลากรห้องสมุด ซึ่งข้อนี้มีความแตกต่างในความคิดเห็นของนิสิตค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตบางคนเห็นว่าการดูแลสภาพของโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุดเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่จะตรวจสอบความเรียบร้อยของโต๊ะเก้าอี้ที่ใช้นั่งอ่านหนังสือมากกว่าที่จะเป็นหน้าที่ของนิสิต ในขณะที่นิสิตบางคนเห็นว่าตนเองสามารถช่วยดูแลความเรียบร้อยในเรื่องดังกล่าวได้

2. เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา

2.1 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรเพศ

จากการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 โดยนิสิตเพศหญิงมีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตเพศชาย สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตเพศหญิงมีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตเพศหญิงมีความอ่อนโยน ละเอียดย่อม และเรียบร้อยกว่าเพศชาย (กาญจนา คำสุวรรณ; และนิตยา เสาร์มณี. 2524: 48 ; พิมลพรรณ เชื้อบางแก้ว. 2553: 35) จึงอาจส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัดและคำนึงถึงส่วนรวมเป็นสำคัญ นอกจากนี้ปัจจัยทางจิตสังคมในด้านเอกลักษณ์แห่งตนและด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนสามารถทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงได้ ซึ่ง ธนิตา ทองมีเหลือ และคนอื่นๆ (2550 : บทคัดย่อ) ได้อธิบายว่า เอกลักษณ์แห่งตน คือ การที่บุคคลเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามที่สังคมและวัฒนธรรมกำหนดไว้ และมองเห็นว่าลักษณะความรู้ความสามารถและความต้องการของตนนั้นสามารถทำทุกอย่างได้ดีตามมาตรฐานของตนเองและของสังคมไปพร้อมกัน ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน คือ การอบรมเลี้ยงดูเป็นพื้นฐานของการปลูกฝังพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งปัจจัยทางจิตสังคมดังกล่าวสามารถทำนายคุณลักษณะจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงได้ จึงอาจส่งผลให้นิสิตเพศหญิงแสดงออกซึ่งความมีจิตสาธารณะได้

มากกว่านิสิตเพศชาย โดยประเด็นการอบรมณ์เลี้ยงดูที่ส่งผลต่อความมีจิตสาธารณะของนิสิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ

สมาร์ท และคนอื่นๆ (Smart; et al. 2000: 4-9) มุกเคอจี (Mukherjee. 2010: Abstract) และ ชง และคู (Cheng; & Khoo. 2011: 3-8) ที่พบว่าลักษณะพื้นฐานทางครอบครัวมีผลต่อความมีจิต สาธารณะของนิสิต ซึ่งผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีจิตสาธารณะ แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี

จากการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีชั้นปีต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดย นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความมีจิต สาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีจิตสาธารณะด้านการใช้ ของส่วนรวมในห้องสมุดและด้านการถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดสูงกว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ขณะที่นิสิตชั้นปีที่ 3 มีจิตสาธารณะด้านการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด และด้านการถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการใช้และการเรียนรู้ในห้องสมุดมาเป็น ระยะเวลาที่มากกว่าจึงทำให้มีจิตสาธารณะในการเข้าใช้ห้องสมุดและการถือเป็นหน้าที่ที่ปฏิบัติเพื่อ ส่วนรวมในการเข้าใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้อง กับงานวิจัยของ นวลละออ แสงสุข (2553 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะในเยาวชนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และ อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษา จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีต่างกัน มีจิตสาธารณะแตกต่างกัน โดยผลการศึกษาของ อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ ยังพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีจิตสาธารณะสูงกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปี 2

2.3 เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร กลุ่มสาขาวิชา

จากการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะการที่นิสิตทุกคณะที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับการปลูกฝังความมีจิตสา ธารณะจากการเข้าค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาศักยภาพนิสิตให้เป็นผู้ที่ มีอัตลักษณ์ ซึ่งรวมถึงความมีจิตสาธารณะ การสร้างความรักความสามัคคีในหมู่นิสิต ตลอดจนความ

รักความผูกพันและความภาคภูมิใจที่นิสิตมีต่อสถาบัน นอกจากกิจกรรมดังกล่าวแล้วนิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกคนวิชา ต้องเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่มุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และการสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นในตัวนิสิต ซึ่งประเด็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะหรือจิตอาสาเป็นประเด็นหนึ่งที่รายวิชาศึกษาทั่วไปได้ให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา มคอ 151 การศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ที่มุ่งพัฒนานิสิตให้มีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ประการหนึ่งของนิสิต มคอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่านิสิตมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดบางข้ออยู่ในระดับปานกลางและต่ำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพบเห็นของส่วนรวมในห้องสมุดมีสภาพชำรุดหรือเกิดความผิดพลาด เช่น การชำรุดของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แก้วที่หนึ่งอ่านหนังสือ ตัวเล่มของหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ภายในห้องสมุดและป้ายประชาสัมพันธ์ที่มีข้อผิดพลาด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ ดังนั้น เพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะในเรื่องดังกล่าวให้สูงขึ้น ห้องสมุดควรขอความร่วมมือจากนิสิตเกี่ยวกับการใช้ของส่วนรวมในห้องสมุด

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่านิสิตมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเกี่ยวข้องข้อปฏิบัติและมารยาทในการเข้าใช้ห้องสมุด เช่น การไม่เคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ การไม่จับจองที่นั่งอ่านหนังสือ การปิดโทรศัพท์ก่อนการเข้าใช้ห้องสมุดหรือใช้โทรศัพท์ในบริเวณที่ห้องสมุดกำหนดให้ และการส่งกระเป๋าให้เจ้าหน้าที่ตรวจ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะในเรื่องดังกล่าวให้สูงขึ้น ห้องสมุดควรประชาสัมพันธ์และชี้แจงเกี่ยวกับข้อปฏิบัติและมารยาทในการเข้าใช้ห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับต่ำกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ดังนั้น ห้องสมุดควรขอความร่วมมือจากผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการเข้าใช้ห้องสมุดของนิสิต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาคและมหาวิทยาลัยเอกชน

2.2 ควรศึกษาความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้บริการกลุ่มอื่นในห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กันยา สุวรรณแสง. (2533). **การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว.** กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.

กาญจนา ดำสุวรรณและนิตยา เสาร์มณี. (2524). **จิตวิทยาเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ: การเวก.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543, มกราคม-มีนาคม). **โรงเรียนสร้างคนมีจิตสาธารณะ.**

การศึกษา 2000. 65(3): 17.

ฉันทนา จันทร์บรรจง; จิตราภรณ์ ไยศิลป์; และ สุภาภรณ์ กิติรัชดานนท์. (2554, พฤษภาคม-

สิงหาคม). ผลกระทบของนโยบายรัฐบาลต่อการปลูกฝังจิตสาธารณะและความรับผิดชอบ

ต่อสังคมของนักเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย**

นเรศวร. 13(2): 73-91.

เฉลิมศักดิ์ ชูปวา. (2534). **รายงานการวิจัยการศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้**

บริการห้องสมุด สำหรับวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาสารคาม:

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). **สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ.** กรุงเทพฯ: วี พรินท์.

ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ; และคนอื่นๆ. (2540). **รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา**

และปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกและพฤติกรรมการรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็น

ทรัพย์สินส่วนรวม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ชาย โพธิ์สิตา; และคนอื่นๆ. (2540). **รายงานการวิจัยเรื่อง จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ:**

ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

มหาวิทยาลัยมหิดล.

ณัฐฐา ทับทอง. (2541). **ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม**

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคมจังหวัดนนทบุรี.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ดวงเดือน พันธุนาวัน. (2538). **ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ: การวิจัยและพัฒนาบุคคล.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนิตา ทองมีเหลือ; และคนอื่นๆ. (2550). **รายงานการวิจัยปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิต**

สาธารณะของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: สาขาจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นเรศวรวิชาการ NU Academic. (2553, มกราคม). **จิตสาธารณะ**. สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2554, จาก http://www.academic.nu.ac.th/content_view.php?n_id=44&img=&action=view
- นวลละออง แสงสุข. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). **จิตสำนึกสาธารณะในเยาวชน: กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง**. วารสารวิจัยรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 13(2): 10-27.
- นิรมล ช่อม. (2544). **ความเครียดจากการใช้บริการในสำนักของหอสมุดกลาง ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปรินญาณินพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจวรรณ รอดแก้ว. (2553, มกราคม-มิถุนายน). **การพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จากการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2(3): 79-91.
- ผกายวรรณ เจียมเจริญ. (2532). **บรรณารักษ์นานาชาติใน กาลแก้ว**. หน้า 46-51. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรชูลี อาชวอำรุง. (2525). **นิสิตนักศึกษา : หลักการ แนวปฏิบัติและปัญหา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พวงผกา คงอุทัยกุล; และเทอดศักดิ์ ไม่เท่าทอง. (2548). **ห้องสมุดและบริการของห้องสมุดในทักษะการรู้สารสนเทศ**. หน้า 7-29. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมลพรรณ เชื้อบางแก้ว. (2553). **การพัฒนาบุคลิกภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 11. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม; และสังคม สัจจกร. (2543). **สำนักไทยที่พึงปรารถนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2540). **ระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการใช้หอสมุด พ.ศ. 2540**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กองบริการการศึกษา. (2554). **สรุปจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2554**. งานทะเบียนนิสิตและสถิติ กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยฯ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. (2553). **รายงานประจำปี สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2553**. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยฯ.
- มัลลิกา มัติโก. (2541). **จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา**

- มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ยุทธนา วรณปิติกุล. (2542). **สำนักพลเมือง: ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทาง
ประชาคม**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.
- รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง. (2543). **การพัฒนาบุคลากรเพื่อการประชาสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : ชุมนนท์ การพิมพ์, 2543
- รุ่งรัตน์ ชัยสำเร็จ. (2549, กันยายน-ธันวาคม). การทำนายพฤติกรรมการไร้ไซเคิลกระตาะของ
นักศึกษาไทยโดยอาศัยแนวคิดจิตสาธารณะ: ข้อเสนอแนะเพื่อการออกแบบการสื่อสาร
รณรงค์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 26(3): 124-141.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร; และคนอื่นๆ. (2547). รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษา
ให้มีจิตสาธารณะ: การศึกษาระยะยาว ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเนื่องใน
วันสถาปนาสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ครบรอบ 49 ปี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณิ เจตจำนงนุช. (2552, มกราคม-เมษายน). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน
สิ่งแวดล้อมและวิชาชีพครู สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 22(1): 75-98.
- วราพร ศรีสุพรรณ. (2536). **สิ่งแวดล้อมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเอสพรีนติ้งเฮาส์.
- วันเด็กแห่งชาติ**. (2554). สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2554, จาก [http://th.wikipedia.org/wiki/
วันเด็กแห่งชาติ_\(ประเทศไทย\)](http://th.wikipedia.org/wiki/วันเด็กแห่งชาติ_(ประเทศไทย))
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ
ที่บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3): 8-11.
- วิเชียรแพทยาคม, หลวง. (2505). **จิตวิทยาเบื้องต้นและสังคม**. พระนคร: ม.ป.พ.
- วิทย์พัฒน สี่หา. (2552, พฤษภาคม-มิถุนายน). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร. 6(24): 178-183.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2544). **จิตสำนักพลเมืองในบริบทสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
(ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2547, พฤศจิกายน-ธันวาคม). **มศว พลวัต**. 1(1): 2-3.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2531). **เจตคติ**. กรุงเทพฯ: ดี.ดี.บุ๊คส์ไตร์.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2542, มิถุนายน-ตุลาคม). ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. **สีมาจารย์**.
13(27) : 15-16.
- สมพร สุทัศน์ีย์, ม.ร.ว. (2544). **การทดสอบทางจิตวิทยา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2542). วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤติ เพื่อฟื้นฟูชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานสภานโยบายการศึกษาระดับปริญญาตรี. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผน.
- สุชาติ จักรพิสุทธิ์. (2544, กรกฎาคม). จิตสำนึกสาธารณะ. ศิลปวัฒนธรรม. 20(3): 22-23.
- สุดาพรรณ บินนอก. (2551). โมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุพจน์ ทรายแก้ว. (2546, มกราคม-มิถุนายน). จิตสำนึกสาธารณะ การก่อรูปและกระบวนการเสริมสร้าง. วารสารเพชรบุรีวิทยาลัย. 4(1): 47-57.
- หฤทัย อาจปฐ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรัตน์ เนตรมุกดา. (2545). การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- อริยา คูหา; และ สุวิมล นราองอาจ. (2554, พฤษภาคม-สิงหาคม). จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. 3(2): 81-93.
- อัตลักษณ์ นิสิต มศว. (2554). กรุงเทพฯ: ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Cheng, Wan Hua; & Khoo, Ee Wan. (2011). **Research report: Civic Mindedness Components, Correlates and Implications for the Public Service.** Singapore: Civil Service College.
- Krejcie, Robert V.; & Morgan, Daryle W. (1970, Autumn). Determining Sample Size for Research Activities. **Journal of Educational and Psychological. Measurement.** 30: 607-610.
- Mukherjee, Mousumi. (2010). **Attitudes towards global civic-mindedness and engagement before and after study abroad: A study of undergraduate students at international study abroad centers of an American University.** Dissertation, M.A. (Cultural and educational policy studies). Chicago: Graduate school Loyola University Chicago. Photocopied.

Smart, Diana; et al. (2000, 4-9). The Development of Civic Mindedness. **Austr: Institute of Family Studies.** 57(Spring/Summer).

แบบวัดการปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบ

ขอให้นิสิตทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของตัวนิสิต

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4

3. คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าคณะวิชา

☐ คณะวิศวกรรมศาสตร์	☐ คณะสังคมศาสตร์
☐ คณะวิทยาศาสตร์	☐ คณะมนุษยศาสตร์
☐ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม	☐ คณะศึกษาศาสตร์
☐ คณะพยาบาลศาสตร์	☐ คณะศิลปกรรมศาสตร์
☐ คณะเภสัชศาสตร์	☐ สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และ
นโยบายสาธารณะ
☐ คณะสหเวชศาสตร์	
☐ คณะแพทยศาสตร์	
☐ คณะทันตแพทยศาสตร์	
☐ คณะพลศึกษา	

ตอนที่ 2 แบบวัดการปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุด

ขอให้นิสิตพิจารณาการปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุดแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้วตอบว่านิสิตได้ปฏิบัติแต่ละข้อในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงตามความเป็นจริงของตัวนิสิต

ข้อคำถาม	ระดับของการปฏิบัติ				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. เมื่อนิสิตใช้หนังสือที่ต้องการอ่านเสร็จแล้ว นิสิตจะนำหนังสือไปวางไว้ที่ชั้นพักหนังสือ					
2. เมื่อนิสิตต้องการข้อความหรือรูปภาพจากหนังสือหรือวารสารนิสิตก็จะนำไปถ่ายเอกสาร					
3. เมื่อนิสิตเคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุด หลังเลิกใช้งานแล้วนิสิตจะเก็บเข้าที่ให้เหมือนเดิม					
4. นิสิตขีดเขียนข้อความหรือวาดรูปลงบนโต๊ะอ่านหนังสือและจุดบริการต่างๆ ในห้องสมุด					
5. เมื่อนิสิตพบแป้นพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ที่ใช้สืบค้นข้อมูลมีสภาพชำรุดเสียหาย นิสิตจะเปลี่ยนไปใช้เครื่องใหม่โดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ					
6. เมื่อนิสิตใช้คอมพิวเตอร์ในห้องบริการอินเทอร์เน็ต นิสิตกดแป้นพิมพ์และเลื่อนเมาส์ไปมาอย่างรุนแรง ซึ่งอาจทำให้ชำรุดเสียหายได้					
7. เมื่อนิสิตพบเห็นเก้าอี้บางตัวในห้องสมุดอยู่ในสภาพที่ชำรุด นิสิตจะแจ้งแก่บุคลากรห้องสมุด					
8. นิสิตใช้คัตเตอร์กรีดกระดาษ เพื่อทำงานส่งอาจารย์บนโต๊ะในห้องสมุดโดยไม่มีแผ่นรอง					
9. เมื่อนิสิตใช้ทางเดินขึ้นลงบันไดระหว่างห้องอ่านแต่ละชั้น นิสิตมักจะเปิดประตูทิ้งไว้					
10. เมื่อนิสิตยืมหนังสือไปอ่านแล้วพบว่าหนังสืออยู่ในสภาพชำรุด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ					
11. นิสิตใช้ดินสอหรือปากกาขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญในหนังสือที่นิสิตหยิบมาใช้หรือยืมออกจากห้องสมุด					
12. นิสิตเปิดอ่านหนังสือของห้องสมุดอย่างทะนุถนอม					

ข้อคำถาม	ระดับของการปฏิบัติ				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
13. เมื่อนิสิตใช้วารสารที่หยิบมาจากชั้นวางวารสารเสร็จแล้ว นิสิตจะวางวารสารไว้บนชั้น โดยไม่สังเกตว่าจะตรงกับป้ายชื่อหรือไม่					
14. หากนิสิตสังเกตว่าโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุดที่นิสิตจะใช้นั่งอ่านหนังสือมีฝุ่นเกาะ นิสิตจะใช้ปากหนังสือมาปิดฝุ่น					
15. เมื่อนิสิตใช้คอมพิวเตอร์ในห้องบริการอินเทอร์เน็ตเสร็จแล้ว นิสิตตรวจความเรียบร้อยของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในสภาพเหมือนก่อนใช้งาน					
16. นิสิตเคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ในห้องสมุดตามความสะดวกของตนเอง					
17. ในขณะที่นิสิตนั่งอ่านหนังสือในห้องสมุด นิสิตชอบนั่งโยกเก้าอี้ไปมา					
18. นิสิตใช้คอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดด้วยความระมัดระวัง เพราะเกรงว่าจะชำรุดเสียหายได้					
19. นิสิตทิ้งขยะลงในถังขยะที่ห้องสมุดจัดเตรียมไว้ให้					
20. เมื่อนิสิตต้องการขึ้นลงอาคารห้องสมุด 1-2 ชั้น นิสิตจะใช้บันไดแทนการใช้ลิฟต์					
21. เมื่อนิสิตใช้ห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่มเรียบร้อยแล้ว นิสิตจะปิดไฟและเครื่องปรับอากาศก่อนออกจากห้อง					
22. นิสิตแจ้งเจ้าหน้าที่ เมื่อพบปัญหาเรื่องการใช้เครื่องปรับอากาศ					
23. นิสิตรักษาหนังสือที่ยืมออกจากห้องสมุด โดยไม่ให้เกิดความชำรุดหรือเสียหาย					
24. เมื่ออ่านหนังสือในห้องสมุดเสร็จแล้ว ก่อนที่นิสิตจะออกจากห้องสมุด นิสิตจะวางหนังสือไว้ที่โต๊ะอ่านหนังสือนั้น					
25. นิสิตยืมหนังสือเล่มที่ต้องการ ก่อนนำหนังสือออกจากห้องสมุด					
26. นิสิตดูแลความสะอาดเรียบร้อยบริเวณโต๊ะอ่านหนังสือหลังเลิกใช้งาน					
27. นิสิตทิ้งขยะไว้ตามที่นั่งอ่านหนังสือหรือตามชกชั้นหนังสือ					

ข้อคำถาม	ระดับของการปฏิบัติ				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
28. นิสิตส่งกระเป๋าให้เจ้าหน้าที่ตรวจสิ่งของก่อนออกจากห้องสมุด โดยไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่ร้องขอ					
29. เมื่อนิสิตนำหนังสือไปถ่ายเอกสารเสร็จแล้ว นิสิตจะวางหนังสือเล่มนั้นไว้บนโต๊ะบริเวณหน้าห้องถ่ายเอกสาร					
30. เมื่อนิสิตจำเป็นต้องคุยโทรศัพท์หรือมีการสนทนาในห้องสมุด นิสิตจะไปใช้ในบริเวณที่ห้องสมุดกำหนดให้					
31. นิสิตนำอาหาร ขนมหรือน้ำเข้ามารับประทานภายในห้องสมุด					
32. นิสิตไม่คุยกันเสียงดังจนรบกวนสมาธิในการอ่านของผู้อื่น					
33. นิสิตปิดโทรศัพท์มือถือหรือตั้งระบบสั่นก่อนเข้าใช้ห้องสมุด					
34. นิสิตบอกสถานที่จัดเก็บหนังสือให้กับบุคคลที่เข้ามาซักถาม					
35. นิสิตปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูล					
36. เมื่อนิสิตเห็นหนังสือตกอยู่บนพื้นห้องสมุด นิสิตจะหยิบขึ้นวางบนโต๊ะหรือบนชั้นหนังสือที่อยู่ใกล้					
37. เมื่อนิสิตอ่านหนังสือยังไม่จบ นิสิตจะพับมุมหนังสือหน้าทีอ่านค้างไว้					
38. เมื่อนิสิตยืมอุปกรณ์ของฝ่ายโสตทัศนวัสดุจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด หลังเลิกใช้แล้ว นิสิตจะนำมาส่งคืนอย่างครบถ้วน					
39. เมื่อนิสิตพบวัสดุอุปกรณ์ภายในห้องสมุดชำรุดเสียหาย นิสิตไม่รีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบ					
40. นิสิตขีดเขียนข้อความเพิ่มเติมบนป้ายประชาสัมพันธ์หรือป้ายที่ติดอยู่ตามจุดบริการต่างๆ					
41. นิสิตค้นหาหนังสือที่ต้องการด้วยตนเอง ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด					
42. เมื่อนิสิตต้องการยืม-คืนหนังสือในขณะที่มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก นิสิตจะเข้าแถวเพื่อรอรับบริการอย่างเป็นระเบียบ					
43. เมื่อนิสิตใช้ลิฟต์ในห้องสมุด หากมีนิสิตคนอื่นกำลังเดินมา นิสิตจะกดลิฟต์เพื่อรอขึ้นพร้อมกัน					

ข้อคำถาม	ระดับของการปฏิบัติ				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
44. เมื่อนิสิตพบป้ายที่ห้องสมุดต้องการสื่อสารกับผู้ใช้ แต่บนป้ายมีข้อความผิดพลาด นิสิตจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ					
45. นิสิตนำหนังสือที่ยืมจากห้องสมุดมาส่งคืนได้ทันตามกำหนด					
46. เมื่อนิสิตพบเห็นโทรศัพท์ กระเป๋าหรือสิ่งของของผู้อื่นลืมหิ้งไว้ในห้องสมุด นิสิตจะนำส่งคืนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทันที					
47. นิสิตจับจองที่นั่งอ่านหนังสือภายในห้องสมุด ในขณะที่ยังไม่ได้ใช้งาน					
48. เมื่อนิสิตนำคอมพิวเตอร์แบบพกพาเข้ามาใช้ในห้องสมุด หลังจากชาร์ตแบตเตอรี่จนเต็มแล้ว นิสิตถอดปลั๊กออกทันที					
49. นิสิตหยิบสิ่งของที่ใช้ตกแต่งภายในอาคารห้องสมุดไปเป็นสมบัติส่วนตัว					
50. ในการใช้หนังสือแต่ละครั้ง นิสิตจะหยิบหนังสือออกจากชั้นหนังสือเท่าที่จำเป็น					
51. นิสิตนำหนังสือในห้องสมุดที่ตนสนใจอ่าน แต่ยังไม่จบไปซ่อนไว้ที่ชั้นหนังสืออื่น เพื่อจะได้มาอ่านต่อในวันหลัง					
52. นิสิตใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลของห้องสมุดอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน โดยไม่สนใจว่าใครจะมาต่อคิว					
53. นิสิตวางสิ่งของตนเองไว้เต็มโต๊ะอ่านหนังสือ ทำให้ผู้อื่นไม่สามารถนั่งร่วมโต๊ะได้					
54. เมื่อนิสิตเข้าใช้ลิฟต์ในห้องสมุด นิสิตจะเดินชิดด้านในเพื่อเปิดโอกาสให้คนข้างหลังเข้าใช้ได้โดยง่าย					

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ พิมล เมฆสวัสดิ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมผู้ใช้และวิจัยการศึกษา สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์วิรัชัญญา วัฒนโธ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

ที่ ศธ 0519.12/๐๑๑๑ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

 เนื่องด้วย นางสาวบุษกร เขียวมัน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ
 สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความมีจิต
 สาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี
 อาจารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง และ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุม
 การทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง
 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเรื่อง แบบวัดการปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุด

 จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้
 นางสาวบุษกร เขียวมัน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันตวิวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085-978-1534

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

ที่ ศธ 0519.12/100๐ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

เนื่องด้วย นางสาวบุษกร เขียวมัน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความมีจิต
สาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี
อาจารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไม้เท่าทอง และ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุม
การทำปริญญานิพนธ์ ในครั้งนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พิมล เมฆสวัสดิ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจแบบสอบถามเรื่อง แบบวัดการปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุด

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้
นางสาวบุษกร เขียวมัน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 085-978-1534

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

ที่ ศธ 0519.12/๐๘๑๘

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ วิธัญญา วัฒนโณ

เนื่องด้วย นางสาวบุษกร เขียวมัน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมีอาจารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง และ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามเรื่อง แบบวัดการปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุด

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวบุษกร เขียวมัน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 085-978-1534

ภาคผนวก ค
หน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/๗๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

§ มีนาคม 2555

เรื่อง ขออนุมัติโครงการเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวบุษกร เขียวมัน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความมีจิต
สาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี
อาจารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง และ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำ
ปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่
เพื่อให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ตอบแบบสอบถาม เรื่อง แบบวัดการปฏิบัติตนในการใช้
ห้องสมุด ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติโครงการได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบุษกร เขียวมัน ได้เก็บข้อมูลเพื่อ
การวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085-978-1534

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

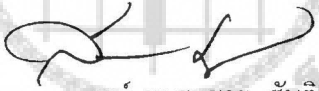
ที่ ศธ 0519.12/ 12 578 วันที่ 8 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

เนื่องด้วย นางสาวบุษกร เขียวมัน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง และ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ เพื่อให้ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ตอบแบบสอบถาม เรื่อง แบบวัดการปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุด ในระหว่างเดือนมีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบุษกร เขียวมัน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085-978-1534

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

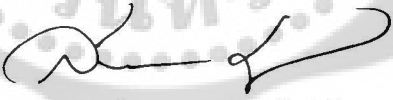
ที่ ศธ 0519.12/358 วันที่ 13 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกิจการหอพัก มศว

เนื่องด้วย นางสาวบุษกร เขียวมัน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมีอาจารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง และ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่สำนักงานบริหารกิจการหอพัก มศว (หอพักนิสิตทั้ง 11 หอพัก) เพื่อขอให้นิสิตระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา ชั้นปีที่ 1 – 4 จำนวน 500 คน ตอบแบบสอบถามเรื่อง แบบวัดการปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุด ในระหว่างเดือนมีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวบุษกร เขียวมัน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 085-978-1534

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวบุษกร เขียวมั้น
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2528
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	17 หมู่ 6 ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	นักวิชาการบรรณารักษ์
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
พ.ศ. 2550	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เกียรตินิยมอันดับ 2
พ.ศ. 2552	ป.บัณฑิต (วิชาชีพครู) ประกาศนียบัตรบัณฑิต (วิชาชีพครู) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
พ.ศ. 2550	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ